

Hospodářská strategie

Česko: Země pro budoucnost 2.0

Únor 2026

Úvod

Ihned po ustavení koalice a převzetí vládních postů zahájila nová vláda finalizaci klíčového ekonomického dokumentu země – Hospodářské strategie. Plníme sliby a **jízdní řád hospodářských změn předkládáme na absolutním začátku funkčního období**. Plníme sliby vyplývající z **předvolebních prohlášení všech stran a hnutí vládní koalice**. A plníme rovněž slib, že **nebudeme bourat, co funguje** a propojujeme v minulosti vytvořené resortní plány s vizí nastupujícího kabinetu.

Současně je ale třeba si přiznat, že **ani domácí, ani evropská ekonomika se nevyvíjí dobře a že je postavena na principech, které vedou ke ztrátě konkurenceschopnosti**. Evropská unie ztrácí podíl na světovém HDP, předhání nás Čína a unikají nám Spojené státy americké. Zatímco počátkem devadesátých let byl podíl USA na HDP ve světě 27 %, EU držela 26 % a Čína 2 %, v současnosti mají Spojené státy podíl 26 %, EU 18 % a Čína již 17 % (data IMF World Economic Outlook), přičemž **nůžky mezi velmocemi se v důsledku energetické, klimatické a migrační politiky dále rozevírají v neprospěch Evropy**. Ještě horší zprávou je, že varovné signály posledních let vyjádřené např. zástupci byznysu v Antverpské deklaraci nebo v politicky vyžádané tzv. Draghiho zprávě, nejsou brány s dostatečnou vážností a **změny jsou pouze kosmetického charakteru. Míra regulací, dotací, administrativy v kombinaci se zbrklou zelenou politikou a ztrátou energetické soběstačnosti způsobují mimořádný růst nákladovosti firem, ztrátu inovativnosti a tím i přidané hodnoty**. Evropská unie přestává být pro velké firmy atraktivním investičním regionem, průmysl je pod drtivým tlakem čínské konkurence a začínající technologické startupy se po první inkubaci kvůli absenci požadovaného kapitálového prostředí v nemalé míře přesouvají do USA. Na druhé straně strmě rostou výdaje spojené se zbrojením a paradoxně i se zelenou tranzicí.

To vše se promítá i do národních evropských ekonomik, vidíme problémy v automobilovém průmyslu, tradičním těžkém průmyslu a co hůře, ztrácíme již i v nových technologiích. Zatímco v žebříčku TOP 50 AI firem (Forbes, 2025) najdeme 42 amerických společností, tak evropské tam jsou pouze 3. Situaci pro Evropu zhoršuje v posledních letech i fakt, že Spojené státy a Čína posilují soběstačnost, a to i na úkor zvýšené protekcionistické politiky.

Česká republika zažívá od roku 2021 složité ekonomické období. V letech 2017-2020 Česko **zvyšovalo exportní i inovační výkonost, snižovala se razantně zadluženost** a až do covidového období pokračoval **solidní ekonomický růst. Zlom nastal v době pandemie**, kdy bylo nutné podpořit podnikatelský sektor a významně zvýšit veřejné investice (zejména v dopravě), které tak krátkodobě suplovaly zastavené investiční aktivity firem a domácností. **To vše bylo prováděno poklesem HDP a rostoucí zadlužeností prakticky všech zemí vyspělého světa. Situaci v EU poté ještě zhoršila nastupující energetická krize spojená s válkou na Ukrajině a nesprávně zvoleným tempem dekarbonizace**. Zatímco ostatní evropské země se ale snažily na nastupující energetickou krizi reagovat, **Česko se stalo zemí s jednou z nejvyšších cen energií v EU**, navzdory tomu, že například elektřinu levně vyrábí a exportuje.

To se **negativně projevilo především v průmyslu**, který na sebe váže třetinu HDP. Model ekonomického růstu založený na levné pracovní síle a nízkonákladových vstupech se tak postupně vyčerpal a **vláda v letech 2022-2025 nenavázala na strategii podpory přidané hodnoty, zahájenou v předcházejících letech**. V důsledku pozdních opatření v době energetické krize se české prostředí stalo nákladově neatraktivní, navíc zásahy státu do investičního prostředí a obecně nejistota znamenaly, že nastal útlum příchodu zahraničních firem, stejně tak investičních aktivit domácích subjektů. To se projevilo ve všech základních hospodářských pilířích – **slabý růst HDP** (2022-25: kumulativně jen 5 %), **vysoká inflace** (2022-25 čtvrtá nejvyšší kumulovaná inflace v EU ve výši 33 %, data Eurostat), **vysoké schodky státního rozpočtu** (kumulovaný schodek 2022-25: 1 212 mld.). To vše má negativní vliv na pokles reálných mezd, který je od pandemie nejvyšší v EU právě v Česku.

Cílem hospodářské strategie je proto vytvořit z Česka opět **zemi založenou na vysoké přidané hodnotě. Tu musí generovat podniky, tedy zaměstnavatelé, jejich zaměstnanci, ale i živnostníci. Úlohou státu je vytvořit jim podmínky pro to, aby zde zaměstnávali, investovali, inovovali, exportovali, a tím dosahovali vysoké ziskovosti a v důsledku platili odpovídající daně**.

Hlavní pilíře hospodářské strategie

- **Vzdělávání a trh práce:** Zlepšíme kvalitu českého vzdělávacího systému i jeho provázání s podnikatelským sektorem, zjednodušíme přijímání kvalifikovaných zahraničních pracovníků na český pracovní trh a posílíme rekvalifikace.
- **Inovace:** Budeme podporovat výzkum provázaný s praxí zvýšením veřejných i soukromých investic do VaVal, vylepšením systému hodnocení výzkumu s ohledem na typ výzkumné organizace, a prostřednictvím vládních zmocněnců se zaměříme specificky na digitalizaci a umělou inteligenci.
- **Investice:** Přejdeme ze systému přímých dotací na systém **nepřímých pobídek, založených na daňových úlevách a odpisech**, a to zejména pro firmy, které investují do výzkumu a inovací, zvyšování přidané hodnoty a které reinvestují svůj zisk v ČR.
- **Energetika:** Zajistíme **férové ceny elektřiny**, které budou odpovídat okolním zemím a nebudou snižovat konkurenceschopnost našeho průmyslu, a současně budeme investicemi do nových energetických zdrojů **udržovat energetickou soběstačnost**.
- **Doprava:** Dobudujeme **páteří dálniční a železniční síť**, budeme rozvíjet vodní cesty se sousedními zeměmi.
- **Kapitálové prostředí:** Vytvoříme motivační nástroje pro **aktivizaci domácího kapitálu a zlepšení fungování kapitálového trhu**.
- **Podnikatelské prostředí:** Zredukujeme byrokracii, zdigitalizujeme stát, zajistíme daňovou stabilitu a zjednodušíme regulační prostředí.

Strategické priority pro české hospodářství ale nestačí. V minulosti byla vytvořena řada strategických dokumentů bez znatelných dopadů. Klíčové proto je překlopit vize a cíle v konkrétním opatření. V tomto dokumentu představujeme náš plán transformace českého hospodářství na hospodářství vysoké přidané hodnoty, který konečně nastartuje dlouhodobý růst naší ekonomiky a vrátí nás tam, kam patříme – mezi top 10 zemí Evropy ve výši hrubého domácího produktu na osobu v paritě kupní síly, a to včetně harmonogramu, konkrétních opatření, plánu financování a zodpovědnosti za implementaci. **Česko: Země pro budoucnost 2.0** je jízdní řád pro nastartování českého hospodářství, jehož tahounem bude soukromý sektor.

Z čeho hospodářská strategie vychází

Náš plán se liší od přechodných strategických dokumentů nejen obsahem a konkrétností, ale i tím, jakým způsobem jsme přistoupili k jeho tvorbě. Důležité pro nás totiž bylo nebořit to, co funguje. Při tvorbě jsme proto vycházeli z následujících principů:

Stavíme na silných stránkách Česka – od technologicky úspěšných českých firem, kvalitní průmyslové základně, pracovitých a vzdělaných lidech, po strategicky výhodnou polohu v srdci Evropy. Na tom všem budeme stavět náš budoucí úspěch.

Věříme odborníkům – při tvorbě dokumentu jsme pečlivě zhodnotili a zohlednili jak doporučení pro českou ekonomiku mezinárodních organizací (např. OECD či Světová banka), tak domácích organizací zabývajících se rozvíbáním české ekonomiky (např. Druhá ekonomická transformace (2ET), Svaz průmyslu a dopravy ČR, Hospodářská komora ČR, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR, Akademie věd ČR, Asociace výzkumných organizací, Svaz obchodu a cestovního ruchu ad.). Nedílnou součástí procesu tvorby dokumentu jsou i současné konzultace a iterace s českým byznysem.

Nevynalézáme kolo – v konkrétních oblastech se inspirujeme politikami a opatřeními, které fungují i jinde. Pro každou oblast jsme vytipovali země, které jsou v daném tématu nejpokročilejší, zanalyzovali jsme, co dělají dobře a zamysleli jsme se, co by mohlo fungovat i u nás.

Jasno ve financování transformace – pro ekonomickou transformaci jsou potřeba investice – transformace něco stojí. Klíčovým principem při návrhu strategie tak byla maximalizace dlouhodobé návratnosti investic do ekonomického růstu. Aby strategie v tomto dokumentu byla realizovaná, je jeho součástí i plán, jak transformaci zaplatit. Hlavním východiskem pro financování je princip páky: máme jasný závazek k investicím z veřejných zdrojů, ale veřejné prostředky budou primárně mobilizovat, odblokovávat a násobit investice z jiných zdrojů. Důležitou součástí je i hodnocení efektivnosti, účelnosti a přínosů veřejných intervencí (ex ante i ex post), včetně posuzování návratnosti veřejných investic, alternativních variant řešení a fiskálních dopadů v čase.

Konkrétní cíle, opatření, harmonogram a zodpovědnosti – nezůstáváme u vize nebo strategie – konkrétní a měřitelné cíle, opatření, harmonogram a přiřazení zodpovědností se stanou základem pro akční plány, které budou následovat po schválení dokumentu vládou.

OBSAH

ÚVOD	2
1.LIDÉ.....	4
1.1. VZDĚLÁVÁNÍ	5
1.2. TRH PRÁCE.....	7
2. INOVACE	8
2.1. VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE	9
2.2. DIGITALIZACE.....	11
2.3. UMĚLÁ INTELIGENCE (AI)	14
3. INFRASTRUKTURA	16
3.1. ENERGETIKA	16
3.2. VÝSTAVBA A BYDLENÍ.....	18
3.3. DOPRAVA.....	21
3.4. SUROVINY.....	23
4. FINANCE	25
4.1. KAPITÁL PRO PODNIKÁNÍ	25
4.2. INVESTICE	27
4.3. VEŘEJNÉ FINANCE	29
5. PROSTŘEDÍ.....	31
5.1. FUNGUJÍCÍ STÁT	31
5.2. OMEZENÍ BYROKRACIE.....	34
5.3. EXPORT	36
FINANCOVÁNÍ HOSPODÁŘSKÉ TRANSFORMACE	38
IMPLEMENTACE HOSPODÁŘSKÉ STRATEGIE.....	41
PŘÍLOHA 1: ROZDĚLENÍ ODPOVĚDNOSTÍ	42

1.1. Vzdelávání

Výchozí stav

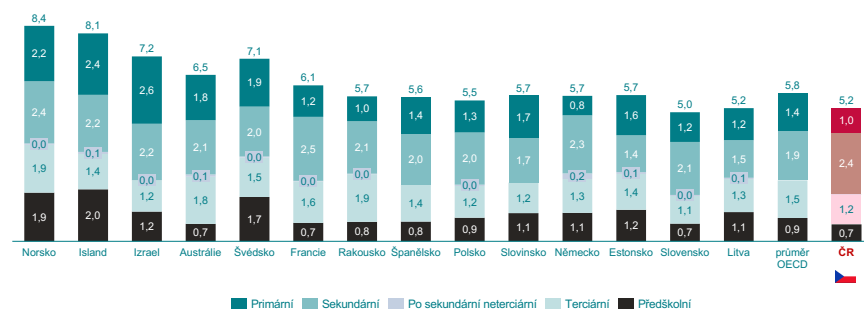
Český vzdělávací systém má řadu silných stránek, na kterých lze stavět. Čeští žáci dosahují stabilně nadprůměrných výsledků v základních metrikách gramotností (viz např. mezinárodní vzdělávací test PISA 2022), a to zejména v přírodních vědách. Česko má rovněž tradici kvalitního technického a odborného vzdělávání a míra nezaměstnanosti absolventů je dlouhodobě velmi nízká.

Zároveň však vzdělávací systém čelí několika strukturálním výzvám, které brání modernizaci systému tak, aby lépe odpovídal potřebám 21. století a požadavkům zaměstnavatelů.

Nedostatečné financování a nízké investice do kvality

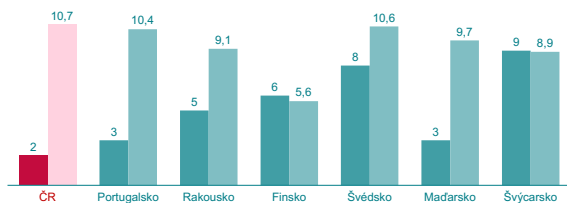
Česká republika vydává na vzdělávání pouze 5,2 % HDP, což je pod průměrem zemí OECD (5,8 %). Podfinancované zůstává zejména terciární vzdělávání. Nízká úroveň investic se promítá nejen do platů učitelů, ale také do slabé podpory rozvoje škol, inovací a internacionalizace. To se odráží v nízké mezinárodní konkurenceschopnosti českých vysokých škol – pouze dvě až tři se umísťují mezi 500 nejlepšími vysokými školami světa.

Výdaje na vzdělávací instituce v % HDP (2021)

Zdroj: OECD

Počet univerzit v TOP500
Populace v milionech

Zdroj: QS World University Rankings 2025, Worldometer's European Countries by Population (2025)

Vzdělávání neodpovídá potřebám moderní ekonomiky

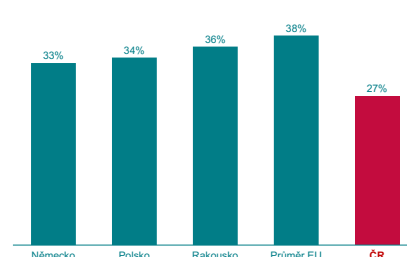
Rychlé tempo technologických změn (digitalizace, automatizace, umělá inteligence) mění strukturu trhu práce. V Česku přetrvává nedostatek technicky kvalifikovaných pracovníků, zatímco nabídka studijních oborů i obsah výuky ne vždy odpovídá aktuálním a budoucím potřebám ekonomiky. V testech PISA (2022) se čeští žáci umísťují kolem 18. místa ve všech kategoriích – nad průměrem EU, ale pod úrovní inovativních vzdělávacích systémů jako je Estonsko nebo Finsko. Pro zajištění konkurenceschopnosti je třeba posílit propojení škol

s praxí, motivovat ke studiu na středních odborných školách a navázat na systém českých průmyslovek a technických lyceí a podporovat rozvoj dovedností jako kreativita, kritické myšlení, či podnikavost.

Podíl uplatnitelných vysokoškoláků a slabá účast na dalším vzdělávání

S podílem 27 % vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 25–64 let patří Česko k nejslabším v EU. Zvýšení tohoto podílu na průměr EU by sice mohlo zvýšit významně HDP, nicméně cesta není hon za tituly, ale za absolventy škol, kteří se uplatní na trhu práce. Vzdělávací systém zároveň nedokáže efektivně reagovat na potřebu rekvalifikací – účast dospělých na dalším vzdělávání je dlouhodobě pod průměrem EU. Tato slabina je kritická vzhledem k očekávaným dopadům technologických a demografických změn.

Podíl osob s vysokoškolským vzděláním ve věku 25-64 let (2022)

Nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a mezinárodní uzavřenost

Výsledky českých žáků výrazně korelují se socioekonomickým zázemím – index ESCS je jedním z největších prediktorů výsledků v rámci EU. Regionální rozdíly, roztržštěná zřizovatelská struktura a omezená kapacita školek a středních škol snižují rovný přístup ke vzdělání. Internacionalizace vzdělávacího systému je zatím nedostatečná – ČR přitahuje relativně málo zahraničních studentů a její vysoké školy mají omezenou účast v mezinárodních výzkumných projektech či mobilitách. Pro konkurenceschopnost ekonomiky i kvalitu výuky je klíčové tuto otevřenost výrazně zvýšit.

Vize

Česká republika bude mít vzdělávací systém podporující rozvoj kompetencí odpovídajících potřebám ekonomiky a doby, založené na přidané hodnotě, respektující potřebu odolnosti vůči technologickým změnám a kompetence, které povedou k dlouhodobým konkurenčním výhodám. Rozvoj všestranné osobnosti, inovativnost i podnikavost budou základními pilíři vzdělávacího systému na všech úrovních, který umožní uplatnění absolventů v českém i mezinárodním prostředí, propojí vzdělávání s praxí a umožní rekvalifikace. Vzdělávání bude bezplatné, dostupné pro všechny, kvalitní a bezpečné.

Cíle

- **Posílit financování vzdělávání:**
 - Výdaje do vzdělávání do roku 2030 alespoň na průměru zemí OECD (Tedy asi 6 % HDP do vzdělávání; z toho minimálně 1.5 p. b. HDP do terciárního vzdělávání)
 - Platy učitelů dosáhnou úrovně 130 % průměrné hrubé měsíční mzdy
- **Zvýšit kvalitu vzdělávání:**
 - Výsledky českých žáků v testech PISA v matematice a přírodních vědách do top 10 v rámci EU do 2035
 - Čtyři české vysoké školy mezi top 500, alespoň jedna v top 200 v QS World University Rankings do 2035
- **Zvýšit kvalifikaci populace:**
 - Zvýšení podílu vysokoškolsky vzdělaných lidí v produktivním věku (25-64 let) na 30 % do roku 2035 (ze současných 27 %) s důrazem na podporu společensky potřebných oborů s uplatněním v hospodářství
 - Zvýšení počtu zahraničních studentů (primárně samoplátců) na českých VŠ o 40 000 do roku 2035
- **Zlepšit přístup ke vzdělávání:**
 - Podíl znevýhodněných žáků (nejnižších 25 % ESCS), kteří nedosahují ani základní úrovně vzdělání potřebného pro fungování ve společnosti (méně než 2. vzdělanostní úroveň v PISA) klesne pod 40 % do 2035 (dnes 48,5 %)
 - Pozitivní sebehodnocení osobního wellbeingu žáků měřené studií ESPAD stoupne ze 46 % na 60 % (průměr EU) do 2035

Prioritní opatření pro dosažení cílů

1. **Zlepšení kvality a financování vzdělávání:**
 - Zvýšení podpory pedagogických pracovníků, zavedení **kariérního systému** učitelů a **zvýšení úrovně odměňování** (MŠMT, MF, do 2029)
 - **Změna systému řízení veřejných a státních vysokých škol:** Vyváženější kompetence a odpovědnost jednotlivých orgánů, posílení role vedení vysokých škol (MŠMT, MV, MO do 2028)
 - **Změna přijímacího řízení na střední školy:** Výběr konkrétní školy až se znalostí výsledků státní části přijímací zkoušky (MŠMT, do 2029)
 - **Dokončit revizi rámcových vzdělávacích programů (RVP):** Navázat na revizi RVP pro základní vzdělávání revizí RVPs pro střední vzdělání směrem k redukování objemu učiva, i většímu propojení s praxí a důrazem na STEM obory (MŠMT, do 2028)
 - **Snížení roztržitosti zřizovatelů škol:** Změny školského zákona, zákona o obcích, a zákona o krajích, a případných dalších zákonů, které jednoznačně vymezí odpovědnost za kvalitu a dostupnost vzdělávání v území (včetně nástrojů k jejímu naplnění), povedou k větší motivaci zřizovatelů ke zřizování škol a školských zařízení ve větších organizačních celcích a umožní plné využití potenciálu společenství obcí a dobrovolného svazku obcí (MŠMT, MV a MF, do 2028)
 - **Řízení na datech:** Zavést registr učitelů a registr žáků (viz Skandinávie či Maďarsko) pro sbírání a vyhodnocování dat o průchodu žáků vzdělávací soustavou (MŠMT, do 2029)
 - **Mistrovská zkouška:** Zavedení a rozšíření mistrovské zkoušky jako osvědčení nejvyššího mistrovství v řemeslných, technických a vybraných oborech služeb (MPO, MZE, do 2028)
2. **Zvýšení atraktivity ČR pro zahraniční talenty:**
 - **Zefektivnění vízového procesu** pro zahraniční studenty a pracovníky s vysokou kvalifikací (MV, MŠMT, MPSV, MZV, do 2029)
 - Rozšíření anglicky vyučovaných programů na českých VŠ v klíčových technologických oborech a/nebo rozšíření anglicky vyučovaných předmětů v českých programech v technologických oborech (MŠMT, do 2028)
 - Zavedení stipendií pro špičkové zahraniční studenty v oborech s vysokou přidanou hodnotou na českých vysokých školách a pro špičkové české studenty na zahraničních vysokých školách (MŠMT, MPO, do 2028)
3. **Zlepšení přístupu ke vzdělávání:**
 - **Zavedení vzdělávací oblasti Člověk a technika do osnov základních škol:** Projednat a na základě toho případně realizovat zavedení vzdělávací oblasti Člověk a technika do Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (MŠMT, MPO, do 2029)

Zodpovědnost za koordinaci implementace: MŠMT

1.2. Trh práce

Výchozí stav

Míra nezaměstnanosti v České republice je dlouhodobě jedna z nejnižších v Evropě. To vytváří relativně vysokou jistotu zaměstnání pro velkou většinu praceschopné populace, na druhé straně ale nedostatek pracovní síly brzdí růst firem i celé ekonomiky. Trh práce navíc trpí nízkou fluktuací, neefektivním zdaněním a strukturálními bariérami.

Nedostatek pracovní síly jako hlavní bariéra růstu

Navzdory přílivu 375 tisíc ukrajinských uprchlíků (z nichž 210 tisíc je ekonomicky aktivních) český trh práce trpí chronickým nedostatkem lidí. Studie BCG odhaduje, že do roku 2035 vznikne 415 tisíc nových neobsazených pracovních pozic (kde očekávaná poptávka převyšuje nabídku pracovníků s danou kvalifikací ve srovnání s dnešním stavem).

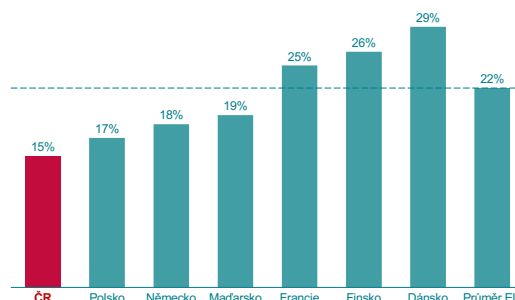
Složité přijímání kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí

Současných 942 tisíc zahraničních pracovníků v ČR (ČSÚ, 2023) je stále daleko za tržním potenciálem. Více než 70 % firem označuje imigrační procedury za hlavní bariéru získání pracovní síly ze zahraničí.

Nízká participace na trhu práce specifických skupin obyvatelstva

Na českém trhu práce chybí především ženy (participace na trhu práce 73 % vs. 80 % na Slovensku – v kohortě věku 25-59 let, data Eurostat) - s největším rozdílem u matek s malými dětmi – a lidé v předdůchodovém věku. Česko by mohlo aktivací podprezentovaných skupin navýšit pracovní sílu o 200 až 400 tisíc osob. Klíčovou bariérou je i velmi nízký podíl částečných úvazků (pouze 7 % oproti 19 % v EU a 43 % v Nizozemsku). Na trh se nedaří vracet ani více než 600 tisíc lidí v exekucích.

Roční míra fluktuace zaměstnanců (průměr za 2017-2019)

Zdroj: OECD (2023) - Retaining Talent at All Ages

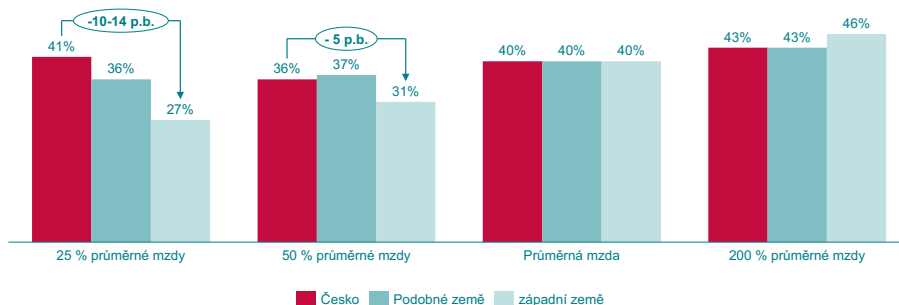
Nízká fluktuace a omezená flexibilita trhu práce

ČR má sice nejnižší roční míru fluktuace zaměstnanců v EU (15 % vs. 22 % průměr EU), což brzdí přirozenou obnovu trhu práce, na druhou stranu to vytváří stabilnější prostředí pro stávající zaměstnavatele např. v průmyslu. Pro podniky je nicméně těžké najít správné lidi na neobsazené pozice a nízká fluktuace zároveň zpomaluje růst mezd, neboť největší nárůst mzdy obvykle nastává při změně zaměstnání. Změna zaměstnání průměrně vede k nárůstu mzdy o 8-12 % (údaje MPSV) – nárůst fluktuace zaměstnanců o 10 p. b. odpovídající průměru EU by tak mohl zvýšit roční tempo růstu průměrné mzdy o zhruba 1 p. b.

Nízká produktivita, mzdy a zdeformované daňové zatížení

Produktivita práce stagnuje na zhruba 70 % průměru EU, podíl mezd na hrubé přidané hodnotě je pouze 35 % (vs. 42 % v EU) a reálné mzdy v posledních 4 letech klesly nejvíce v rámci EU.

Průměrná daňová sazba pro čtyři příklady zaměstnanců v Česku a zahraničí

Poznámka: Zaplacená DPFO a pojistné z celkového nákladu práce | Modelová zaměstnání bez dětí (či jiných slev, kromě na poplatníka), odpočty a dávek | Podobné země: Polsko, Slovensko, Slovinsko, Maďarsko | Západní země: Německo, Rakousko, Velká Británie, USA, Francie, Švédsko, Dánsko.

Zdroj: PAQ research - 25 %: výpočty PAQ research z veřejných zdrojů; 50-200 % PM: OECD II, 2023.

Efektivní zdanění práce je vysoké, což demotivuje legální práci. Zároveň výrazné daňové znevýhodnění zaměstnanců tlačí firmy k využívání OSVČ v šedé zóně.

Vize

Česká republika musí rozpohybovat trh práce, který dnes nereflektuje konkurenční prostředí ve světě, demografické změny a technologický rozvoj. Je nutné umožnit maximální využití a vyšší fluktuaci domácí pracovní síly, zrychlení zaměstnávání kvalifikovaných pracovníků a talentů ze zahraničí a snížit míru ekonomické neaktivity populace. Ekonomicky aktivní musí být motivováni k práci, prokazatelně sociálně slabí nebo handicapovaní podporováni. Naopak, nepracovat a pobírat dávky nesmí být pro ekonomicky aktivní lidi výhodné. Součástí podpory ekonomické aktivity obyvatelstva je rovněž efektivní využívání kapacit následné a preventivní zdravotní péče, včetně lázeňské léčebně rehabilitační péče, která přispívá ke stabilizaci zdravotního stavu, prevenci chronifikace onemocnění a prodloužení ekonomické aktivity populace.

Cíle

- **Zvýšení míry ekonomické aktivity populace** 15-64 let na 85 % do roku 2035 (ze současných 77 %), v případě zájmu usnadnit a motivovat zapojení na trh práce i lidí v důchodovém věku
- **Racionalizace ekonomické migrace** – zvýšení počtu kvalifikovaných a prověřených zahraničních pracovníků v ekonomice, současně ale zamezení přístupu neproověřených migrantů s důrazem na bezpečnost
- **Zvýšení podílu částečných pracovních úvazků** na 15 % do roku 2040
- **Redukce šedé ekonomiky** a počtu exekucí minimálně o 30 % do roku 2035

Prioritní opatření pro dosažení cílů

1. **Modernizace zákoníku práce a posílení flexibility trhu** (inspirace dánským modelem)
 - **Digitalizace a automatizace** zaměstnanecké agendy, 100 % digitalizace veškeré komunikace stát – zaměstnavatel, zaměstnavatelé podávají státu jedno hlášení obsahující všechno potřebné (MPSV, MPO, do 2029)
 - **Snížení rozsahu a míry regulace profesí alespoň** o 25 % a zavedení jednotné certifikace oborů bez ohledu místa vystavení (MPO, MPSV, MŠMT do 2028)
2. **Revize zaměstnávání zahraničních pracovníků**
 - **Konec neřízené migrace** zavedením nového zákona o pobytu cizinců, který zajistí lepší naplňování potřeb českých zaměstnavatelů i vyšší bezpečnost prostřednictvím jednoduchých, ale striktních kritérií v pobytovém řízení, včetně dohledových mechanismů zaměřených na prevenci zneužívání zahraniční pracovní síly, obcházení pracovněprávních předpisů a sociálního dumpingu (MPO, MV, MPSV, MZV do 2029)
 - **Zrychlení vyřizování žádostí o pobytové oprávnění:** zkrácení lhůty na 30 dnů pro vysoce kvalifikované zaměstnance a 60 dnů pro středně a nízko kvalifikované (MV, MPO, MPSV, MZV, do 2029)
 - **Snížení administrativní zátěže pobytového řízení skrze digitalizaci** v rámci nového zákona o pobytu cizinců (MV, MPO, MPSV, do 2029)
 - Snížení administrativní zátěže a zjednodušení **nostrifikace a uznávání diplomů a profesních osvědčení** ze zahraničí skrze jednotnou digitální platformu (MŠMT, MPO, do 2029)
3. **Podpora vyšší participace domácí pracovní síly na pracovním trhu**
 - Posilování rámce pro rozšíření částečných a flexibilních úvazků včetně tzv. **"job sharingu"** se snížením administrativy pro částečné úvazky (MPSV, do 2027)
 - **Podpora návratu lidí v exekucích na pracovní trh:** Navržení a implementace opatření nutných pro snižování počtu lidí v exekucích (např. rušení bagatelních exekucí, snazší oddlužení, apod – dle vyhodnocení MSP) (MSP, MPSV, do 2027)
 - **Aktivní politika zaměstnanosti úřadů práce:** Zaměření kapacit na dlouhodobé rekvalifikace v regionech a velkých podnicích s předvídatelným zánikem pracovních příležitostí (MPSV, do 2029)
 - **Posílení prevence infekčních a neinfekčních onemocnění** a rozvoj zdravotní gramotnosti: Tvorba a implementace národního programu zvyšování úrovně zdravotní gramotnosti, rozvoj národního zdravotnického informačního portálu, implementace národní očkovací strategie, organizované programy screeningu a celoplošné programy časného zachytu vážných onemocnění (MZD, 2035)
4. **Růst mezd**
 - **Postupné zvyšování minimální mzdy** alespoň na úroveň 47 % průměrné mzdy do roku 2030 (MPSV, průběžně)

Zodpovědnost za koordinaci implementace: MPSV

2.1. Výzkum, vývoj a inovace

Výchozí stav

Zavedením a hlavně dodržováním cílů Inovační strategie ČR 2019-2030 Česko poprvé spojilo akademický, univerzitní, vědecký a podnikatelský sektor, vytýčily se dlouhodobé cíle a výzkum se začal řídit podle mezinárodních parametrů. Nástupem vlády v roce 2022 se tyto ukazatele přestaly plnit a opět dochází k poklesu indikátorů (např. GERD v procentech vůči HDP poklesl na úroveň r. 2018). Za stejné období došlo k podstatnému oslabení vlivu Rady vlády pro výzkum, vývoj a inovace, která má plnit klíčovou řídicí úlohu české vědy. Česká republika sice disponuje kvalitními výzkumnými týmy, silným akademickým zázemím a sítí špičkových výzkumných infrastruktur, a v některých regionech se rozvíjí funkční inovační ekosystémy s vazbou na high-tech výrobu, celkově je ale Česko z hlediska inovací hodnoceno v rámci Evropské unie lehce podprůměrně (viz např. European Innovation Scoreboard).

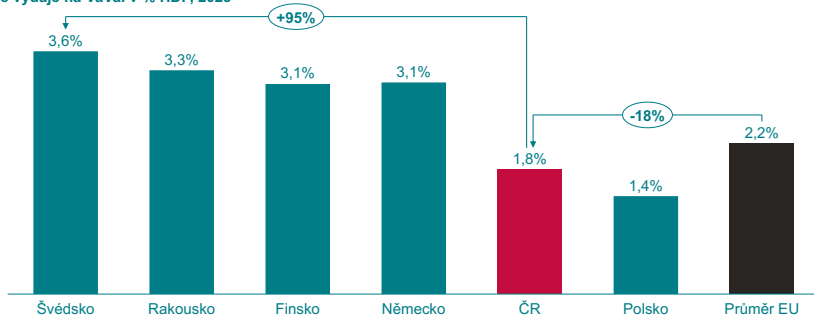
Podfinancování a pokles investic do VaVal

V roce 2023 dosahovaly celkové výdaje na VaVal (GERD) v České republice pouze 1,8 % HDP, což je přibližně o 20 % méně, než průměr EU (2,2 %) a téměř polovina ve srovnání s inovačními lídry jako je Švédsko nebo Finsko. Zatímco od r. 2016 do

2021 ukazatel rostl a došlo ke zvýšení výdajů až ke 2 %, v posledních 4 letech se trend obrátil a podíl výdajů opět klesá. Ukazatel však nenabízí srovnatelné měření přes všechny země, protože ryze soukromé investice bez státní participace nejsou plně zohledňovány.

Aktuální systém financování v ČR je výrazně orientován na granty s nedostatečnou institucionální a nepřímou podporou, což komplikuje

Celkové výdaje na VaVal v % HDP, 2023

Zdroj: Eurostat

dlouhodobé plánování a stabilitu výzkumných organizací.

Nevyužitý potenciál nepřímé podpory a VC investic

Klesající zájem o využívání daňových odpočtů na VaVal ze strany firem v posledních letech signalizoval nízkou atraktivitu tohoto nástroje. Příčinou byla (vedle silné přímé podpory) i nejistota ohledně uznatelnosti nákladů a různý přístup kontrolních orgánů v regionech. V roce 2025 byla schválena úprava odpočtu na podporu výzkumu a vývoje, došlo ke zvýšení odpočtu ze 100 % na 150 % (do výše 50 mil. Kč), s možností uplatnění až v pěti následujících letech, nicméně bude třeba vyhodnotit do jaké míry dané atraktivitu odpočtů opět zvýší.

Počet patentových přihlášek na milion obyvatel, 2023

Zdroj: European Patent Office

Nízká míra komercializace a propojení s byznysem

Významnou výzvou zůstává i přenos výzkumných výsledků do praxe. Spolupráce mezi akademickou a podnikatelskou sférou je často nahodilá a omezená, míra komercializace nízká, a patentová aktivita v aplikačně významných oblastech nedostatečná.

Slabé využívání evropských zdrojů a nízká míra internacionalizace

Česko nedokáže naplno využívat dostupné evropské programy. Nízké zapojení do mezinárodní spolupráce a slabá internacionalizace výzkumných týmů omezují schopnost konkurovat špičkovým výzkumným institucím a snižují atraktivitu ČR pro zahraniční talenty a investory. Nízká internacionalizace vysokých škol a výzkumných organizací je dána i nepružností získávání talentů a úspěšných vědců, počínaje zajištěním vízových náležitostí a konče zázemím nezbytným pro běžný život. Nestačí pouze kvalitní výzkumné prostředí.

Vize

Věda, výzkum, jejich úspěšné komercializace stejně jako inovace, startupy, spin-offy a jejich úspěšné expanze se stanou **základem prosperity Česka. Ekonomická přidaná hodnota bude založena na inovacích**, pro které vláda musí vytvořit atraktivní prostředí. Z obecných frází o podpoře vědy je třeba přejít k jejímu řízení. To bude založeno na provázání akademického a praktického výzkumu, včetně silného transferu znalostí. Hodnocení a financování vědy musí respektovat odlišnost zastřešujících organizací – Akademie věd ČR, MŠMT nebo resortů podporujících aplikovaný výzkum. Tomu bude odpovídat i úloha Rady vlády pro výzkum, vývoj a inovace, která bude centrem řízení vědy. Využije se potenciálu v řadě odvětví, která generují zisky a motivačními nástroji se vytvoří zdroje pro zapojení **technologických startupů, spino-ffů, vysokých škol nebo ústavů AV ČR**. V businessu cílíme na inovace vlastních finálních výrobků s vysokou přidanou hodnotou.

Cíle

- **Lepší inovační výkonnost ČR:** Posun do **top 8 v European Innovation Scoreboard** (do 2035, z dnes 15. místa)
- **Rostoucí podíl výdajů na VaVal (GERD, % HDP):** 2 % (2027), 2,4 % (2030) a 2,7 % (2035) s 1/3 podílem na růstu veřejným financováním a 2/3 soukromým
- **Zefektivnění příchodu zahraničních pracovníků v oblasti výzkumu a inovací:** Jednodušší systém víz a rychlejší přijímání talentů, vědců a firemních zaměstnanců z jiných zemí (2029)
- **Motivační inovační ekosystém:** Změny v oblasti odpočtů a podpůrných nástrojů pro zapojení soukromého kapitálu do výzkumných projektů (2027)
- **Zvýšit kvalitu startupového prostředí:** Posun do top 10 v ESNA standardech (do roku 2029 z 21. místa dnes)
- **Rozvíjet kvantové technologie:** Alespoň 20 komerčně nebo bezpečnostně uplatněných aplikací kvantových technologií v ČR a implementovaná kvantově odolná kryptografie ve státní správě a kritické infrastruktuře do 2030

Prioritní opatření pro dosažení cílů

1. Zatraktivnit odpočty na R&D

- **Zvyšovat predikovatelnost uznání** odpočtů na R&D (MF a MPO, do 2028)
- **Zavést patent boxy** – snížené zdanění pro příjmy z licenčních smluv k patentům a IP pro motivaci registrace patentů v ČR oproti odlivu registrací do zahraničí (MF, do 2029)

2. Zjednodušit a podpořit zakládání, růst a expanzi startupů v Česku

- **Uvedení do praxe systému ESOP** (MF do 2026)
- **Startupový zákon:** Zajištění zlepšení **administrativního a investičního prostředí pro startupy** (MPO, do 2027)
- **Posilování podnikavosti přes krajská inovační centra:** Příspěvek státu při zajištění základních služeb (podpora podnikavosti na školách, spolupráce s vysokými školami a výzkumnými organizacemi na transfer projektech, one stop shop pro začínající podnikatele včetně základního mentoringu) (MPO, do 2029)
- Podpora zajišťování mezinárodního financování a zahraniční expanze přes **mise ministra s přizváním českých startupů do zahraničí** (MPO, kontinuálně)

3. Zlepšit legislativu a řízení VaVal a motivovat vědce a výzkumné organizace k přenosu výsledků do praxe

- **Centralizace a sloučení řízení a financování VaVal** pod přímé vedení vicepremiéra v rámci Rady vlády pro výzkum, vývoj a inovace a angažování klíčových decision makerů v Radě za účelem zajištění strategického řízení a konzistentního financování s podporou klíčových stakeholderů (RVVI, 2027)
- **Zlepšit využívání evropských fondů pro VaVal:** Systematicky podporovat **zájmy organizací působících v ČR** v čerpání evropských fondů na inovace – podpůrný tým v rámci RVVI s kontaktními místy na jednotlivých ministerstvech pro **vyjednávání ve strukturách EU** (RVVI, MMR, 2028)
- **Etablovat v Česku prestižní zahraniční výzkumný ústav**, s případnou majetkovou účastí státu a propojit jeho výzkumné aktivity ve vybraných oblastech s průmyslem v regionech (MPO, 2029)
- Implementovat národní strategii pro **kvantové technologie** (MPO, kontinuálně)

Zodpovědnost za koordinaci implementace: předseda RVVI

2.2. Digitalizace

Výchozí stav

Česko stále nedokáže využít potenciál v oblasti digitalizace. Zatímco firmy se dokáží v rámci svých dodavatelsko-odběratelských řetězců trhu přizpůsobovat, digitalizace státu se začíná stávat marketingovou mantrou, nikoliv nástrojem pro zjednodušení, urychlení a úsporu. Česká republika přitom disponuje značným digitálním lidským kapitálem – v základních digitálních dovednostech jsou Češi nad průměrem EU (viz průzkum Eurostat – Community Survey on ICT usage) a české technické školy koncentrují digitální talenty. V oblasti digitalizace státní správy a budování digitální infrastruktury Česko výrazně pokročilo především v letech 2017-2021, kdy mezi klíčové pokroky patřilo zavedení Portálu občana (2018, širší rozvoj od 2020), digitalizace agend jako eRecept (2018), elektronické dálniční známky (2021) a online podání daňového přiznání (rozšířeno od 2021 v rámci portálu MOJE daně). Došlo také k posílení digitální identity (např. BankID pro přístup ke státním službám; od 2021). Od roku 2021 do dnešního dne ale přibýlo minimum nových digitálních agend, proto Česko zůstává ve srovnání s vyspělými zeměmi (např. Estonsko, Dánsko) pozadu – v míře využívání digitálních služeb, jejich uživatelské přívětivosti a celkové integraci napříč resorty.

Nízká přívětivost některých digitálních služeb státu

Češi poměrně hodně využívají e-Government, jsou ale rezervy v uživatelské přívětivosti – například v předvyplněnosti digitálních formulářů jsou české digitální služby státu čtvrté od konce v rámci EU (viz Capgemini eGovernment Benchmark a DESI data, 2023). Mnoho klíčových životních situací občana („life events“) není dostupných end-to-end online. Značnou bariérou je také pomalá digitalizace samospráv, roztříštěnost IT systémů a poddimenzovaná interní IT kapacita státu.

Rezervy v rozvoji digitální infrastruktury

ČR zaostává v pokrytí vysokorychlostním internetem. Zatímco v roce 2024 bylo průměrně 78 % evropských domácností pokrytých vysokokapacitním internetem (VHCN, viz data DESI Evropské komise), v ČR to bylo jen lehce přes 50 % a ve venkovských oblastech dokonce méně než 10 % - nejméně z celé Evropské unie. Zaostávající digitální infrastruktura může být v budoucnu klíčovou překážkou pro implementaci Průmyslu 4.0. Na druhé straně v pokrytí 5G je již dnes ČR nad průměrem EU.

Vize

Česká republika bude vytvářet funkční digitalizovanou veřejnou správu, která bude sloužit občanům, firmám a státním úřadům. Stát vytváří bezpečné, dostupné, kvalitní a standardizované prostředí, aktivně reaguje, ale zůstává v pozadí. Zároveň ale zachová i fyzickou dostupnost služeb na úřadech a kontaktních místech veřejné správy. Smyslem není vlastní digitalizace, ale změna ve fungování veřejné správy směřující k poskytování dostupnějších, flexibilnějších, ale zejména standardizovaných a spolehlivě měřitelných služeb. Stát bude také poprvé řízen na základě validních nezpochybnitelných dat a bude vědět, kolik ho které služby stojí, jaké mají využití a rychlost řízení.

Cíle

- **Digitální stát = do roku 2030 dostupné a uživatelsky orientované online veřejné služby**, které umožní:
 - **Digitalizace agend státní správy:** týká se všech agend, u kterých digitalizaci nebrání právní rámec či jiné objektivní okolnosti, zejména však agend s vyšší frekvencí využití
 - **Univerzální elektronické podání:** pro všechny životní situace umožnit občanům podat žádost úřadům z jednoho online místa a v jednotném formátu interaktivním předvyplněným formulářem (2029)
 - **Občanka a digitální podpis v mobilu** – EU Digital Identity Wallet (2027)
 - **Data poskytují pouze jednou a stát je povinně sdílí:** systémové zrušení povinnosti občana poskytovat úřadům data opakovaně a nahrazení povinným sdílením dat vedených v propojeném datovém fondu všemi uživateli oprávněnými k využívání dat na základě zákona nebo souhlasu subjektu údajů (2030)
 - Míra digitálního **využívání služeb i spokojenost občanů** nad průměrem EU (2030)
- **Úplné provedení zákona o právu na digitální služby:**
 - Dobudování Propojeného datového fondu
 - Povinné sdílení vedených dat všemi oprávněnými uživateli
 - Systémové posílení role vlastníka dat (subjektu údajů)
 - Vytvoření všech služeb umožňujících naplnění práv občana dle zákona, zejména práva na digitální služby, právo na digitální úkon, sdílení dat, právo na informace, právo na zápis práva nebo právní skutečnosti do Registru práv a povinností a dalších
- **Zapojení soukromého sektoru** do digitalizace státu prostřednictvím **PPP projektů** pro snížení nákladů
- **Kybernetická bezpečnost:** Naplnění zákona o kybernetické bezpečnosti do roku 2028
- **Digitální konektivita:** Pokrytí 95 % domácností a obchodních společností vysokorychlostním internetem do 2030, pokrytí alespoň 1000 existujících bílých míst 5G signálem do roku 2031

Prioritní opatření pro dosažení cílů

1. Provedení Zákona o právu na digitální služby

- Dokončení **připojení všech agendových informačních systémů ústřední státní správy** k vnějšímu rozhraní základních registrů prostřednictvím informačního systému sdílených služeb (DIA, 2029)
- Vytvoření **centrálních sdílených služeb** nezbytných k uplatnění práv občana dle zákona a jejich zpřístupnění zejména na kontaktních místech veřejné správy Czech POINT (DIA, 2029)
- **Úprava agendových informačních systémů** státní správy podle jednotné architektury (DIA, 2029)

2. Digitální stát, digitální leadership a e-Government:

- **Digitalizace agend státní správy**, u kterých tomu nebrání právní rámec, nejprve těch s vyšší frekvencí užití jako např. daňových, dopravních, sociálních, stavebních, obchodních a živnostenských a následně postupně dalších, včetně end-to-end redesignu procesů (DIA, MF, MD, MPSV, MPO a další správci agend do 2029)
- Posílení digitální identity zajištěním **plošného využívání EU Digital Identity Wallet** s povinným přijímáním pro online služby státní správy a napojení na další služby typu eHealth (DIA, do 2027)
- **Automatizace procesů** využíváním AI a RPA procesů pro zpracování běžných správních úkonů orgánů státní správy a přenesené působnosti ÚSC, včetně odpovídající úpravy správního řádu (DIA, MV do 2029)
- Posílení uživatelského přístupu zavedením standardů UX pro digitální služby státu, včetně přístupnosti pro seniory a znevýhodněné, **agilní vývoj** s povinným nasazováním MVPs a **testováním skutečnými uživateli** (DIA, do 2027)
- **Centralizace digitálních služeb** systémovou preferencí **centrálních sdílených služeb**, zejména kompletního dokončení **Portálu veřejné správy** jako jednotného portálu pro všechny digitální služby, dokončení jednotné platební brány, rozšiřování využívání Informačního systému datových schránek, rozšiřování nabídky služeb Czech POINT, rozvoj nástrojů digitální identity, to vše s důrazem na uživatelskou přívětivost (DIA, do 2029)

3. Jednotná datová infrastruktura:

- **Vybudování Integračních platform všech resortů** s jejich plnou interoperabilitou standardizovaně připojených k vnějšímu rozhraní základních registrů a integrující vlastní resortní agendové informační systémy veřejné správy do jednoho komplexního funkčního a jednotně řízeného celku. Integrační resortní platformy umožní efektivní

orchestraci služeb na vnějším rozhraní podle parametrů každé agendy a příslušné digitální služby registrovaných v Registru práv a povinností (DIA, 2027)

- Zavedení **povinného otevřeného API** pro nové systémy (DIA, do 2030)
- **Úprava agendových informačních systémů** státní správy podle Národního architektonického plánu (DIA, 2029)

4. Koordinace a kompetence v digitalizaci a datová strategie:

- **Centralizace působnosti v digitalizaci** do působnosti zmocněnce pro digitalizaci, včetně provedení analýzy a následné optimalizace rozdělení odpovědností za digitální agendu a dobudování centrálního týmu poskytujícího architektonickou podporu resortům pro návrhy interoperabilních řešení – Architecture as a service (ÚV, 2026)
- Provedení analýzy fungování jednotlivých zakládaných, či zřizovaných **státních podniků a organizací s působností v ICT** a jejich následná **optimalizace**, včetně definování jasných působností a odstranění duplicit (ÚV, MV, do konce 2026)
- Systematické využití dat vedených státem pro **prediktivní správu** (např. predikce životních událostí) a zavedení „data trust“ principu pro sdílení dat mezi úřady a soukromým sektorem (DIA, do 2027)

5. Kybernetická bezpečnost:

- Naplnění požadavků zákona o kybernetické bezpečnosti prostřednictvím zavedení jednotných bezpečnostních certifikací pro všechny IT systémy státní správy, stanovení Národních standardů bezpečnosti a zajištění odborné podpory dotčeným subjektům (NÚKIB, do 2028)

6. Digitální infrastruktura a konektivita:

- Systémovou podporou iniciovat růst soukromých investic do pokrytí **vysokorychlostním internetem VHCN a 5G** a prostřednictvím programů podpory a rozvojových kritérií zajistit **pokrytí bílých míst** tak, aby přístup k VHCN mohlo využít minimálně 95 % občanů a obchodních společností a zvýšit kvalitu mobilního signálu na tranzitních železničních koridorech (MPO, do 2030)
- Umožnit **5G na klíčových logistických a výrobních uzlech**, vypracovat mapu pro prioritní průmyslové zóny a umožnit využití licencovaných lokálních frekvencí pro průmysl pro posílení využití 5G technologií v průmyslu (MPO, do 2028)

Zodpovědnost za koordinaci implementace: Zmocněnec pro digitalizaci

2.3. Umělá inteligence (AI)

Výchozí stav

Umělá inteligence se stává klíčovým faktorem produktivity, konkurenceschopnosti a technologické suverenity států. Česko má **silné výchozí předpoklady** – kvalitní technické vzdělání, silný průmysl, výzkumné týmy a zapojení do evropských iniciativ – **ale zaostává v systematické aplikaci AI v ekonomice a veřejné správě**. Bez cílené státní intervence hrozí, že se ČR zařadí mezi pouhé „uživatele importovaných řešení“, nikoliv mezi země, které AI vytvářejí, adaptují a komercializují.

AI patří mezi technologie s nejvyšším multiplikačním efektem na produktivitu práce a růst HDP. Podle odhadů může generativní AI zvýšit roční růst produktivity práce ve vyspělých ekonomikách o **0,2–0,6 p. b. ročně** (McKinsey Global Institute, 2023). OECD i Evropská komise považují AI za klíčový nástroj pro řešení demografického útlumu pracovní síly, posílení konkurenceschopnosti průmyslu i modernizaci veřejné správy a zdravotnictví. Země, které včas vybudují výzkum a **talent, infrastrukturu a aplikační ekosystém**, získávají dlouhodobou výhodu (USA, UK, Francie, severské státy).

Talent a výzkum

Česko disponuje kvalitními matematickými a technickými školami a výzkumnými týmy v oblasti strojového učení a uvažování, robotiky, kybernetiky a zpracování obrazu, jazyka a řeči (ČVUT, VUT, MUNI, MFF UK, AV ČR). Zároveň ale je počet AI specialistů na 1 000 zaměstnanců **pod průměrem EU**, výrazná část špičkových absolventů odchází do zahraničí, a chybí systematické propojení AI výzkumu s průmyslovou a společenskou praxí. Podle dat Eurostat patří ČR mezi země s **podprůměrným podílem ICT specialistů v pracovní síle** (~4,5 % vs. ~5 % EU, Eurostat, 2023) a podprůměrným počtem žen v odvětví.

AI infrastruktura: kritické úzké hrdlo

Moderní AI aplikace vyžadují přístup k výpočetnímu výkonu (HPC, GPU cluster), datům a cloudovým službám. Česko má špičkové superpočítače (např. IT4Innovations), ale **kapacita není dimenzována na masovou adopci AI v byznysu a startupech**. České firmy jsou proto výrazně závislé na zahraničních cloudových a AI platformách. EU reaguje budováním AI Factories v rámci programu EuroHPC, ale bez aktivního zapojení hrozí, že ČR zůstane pouze okrajovým uživatelem evropské infrastruktury.

Slabá adopce AI v podnicích (zejména SMEs)

Zásadní slabinou je **nízká míra praktického využití AI v ekonomice**: Podle OECD **využívá AI pouze ~8–10 % firem** v ČR, zatímco mezi lídry EU (DK, FI, NL) je to **20–25 %** (OECD Digital Economy Outlook, 2023). Největší mezera je u malých a středních podniků, které nemají kapitál ani know-how pro vlastní implementaci. Většinou se orientují na jednoduché aplikace s využitím zahraničních komerčních platform. Průlomová, unikátní AI řešení jako výsledek výzkumu se zatím omezují na piloty, nikoliv škálované aplikace v výrobě, logistice, energetice, zdravotnictví nebo službách.

Startupy a komercializace: nevyužitý potenciál

Česko má aktivní startupovou scénu, ale chybí přímé napojení na průmyslové potřeby a veřejný sektor a **domácí AI startupy často odcházejí do zahraničí** kvůli kapitálu, legislativním překážkám a infrastruktuře. Podíl deep-tech a AI startupů na celkových VC investicích je v ČR nižší než v západní Evropě (Dealroom, 2023). Bez cílených opatření zůstane Česko převážně **montážní a aplikační ekonomikou**, nikoliv místem vzniku klíčových AI řešení.

Veřejná správa: vysoký potenciál, minimální využití

Navzdory pokroku v digitalizaci je využití AI ve státní správě **omezené a nekoordinované**: chybí centrální governance AI, chybí sdílené komponenty (modely, datové pipeline), datové zdroje státu nejsou systematicky připraveny pro AI. Země jako Estonsko, Dánsko nebo Singapur využívají AI pro automatizaci správních řízení, detekci podvodů, nebo řízení dopravy a zdravotnictví. ČR zde zatím zaostává, přestože potenciální fiskální úspory a zvýšení kvality služeb jsou významné.

Vize

Česko se stane středoevropským centrem AI. Stát vytvoří podmínky pro aplikaci AI ve firmách, podpoří vznik AI startupů s globálním potenciálem a napojení na soukromý kapitál a zajistí podporu kvalitního výzkumu a přístup k potřebné infrastruktuře i talentu. AI se bude běžně používat v průmyslu a službách (zejména SMEs) a pro akceleraci vědeckého poznání jako předpoklad vzniku špičkově unikátních aplikací pro vybraná odvětví (např. průmysl, energetiku a kosmický sektor), komerčně uplatnitelná v EU a ve světě, a sama veřejná správa bude patřit mezi nejinnovativnější uživatele AI v EU.

Cíle

- **Talent:** zdvojnásobení počtu vysoce kvalifikovaných AI specialistů a datových vědců v ČR (podle NVF / ČSÚ a Eurostatu) (do 2030)
- **Infrastruktura:** Dostatečná superpočítačová a datová kapacita pro české firmy a výzkum za stejnou nebo lepší cenu, než v okolních zemích (např. v rámci euro-sítě AI Factories / EuroHPC) (do 2030)
- **Státní správa:** Stát se jedním z evropských leaderů v adopci AI veřejnou správou (top 5, do 2030)

Prioritní opatření pro dosažení cílů

1. Zvýšit dostupnost AI talentu a infrastruktury:

- **Snazší víza pro AI a digitální talenty:** rychlejší imigrační režim (viz opatření v kapitole trhu práce)
- **Domácí talent:** specializované AI studijní programy, profesní magistry, střednědobé rekvalifikace pro datovou analytiku a AI v průmyslu, stipendijní program pro studium top českých talentů na špičkových zahraničních školách, podpora vzdělávání v AI a s AI napříč vzdělávací soustavou (MŠMT, do 2028)
- Zajistit **cenově dostupnou AI infrastrukturu** pro českou vědu, státní správu, startupy a SMEs – zajištění národního podílu financování projektu Czech AI Factory a vyhodnocení národního projektu AI Gigafactory (společně s Polskem) a jeho alternativ (vládní zmocněnec pro AI, MPO, MŠMT, do 2026)
- Zajištění stabilní **podpory výzkumu a vývoje** v AI, podpora AI Chairs programu, zapojení do špičkové evropské sítě ELLIS (RVVI, MŠMT, 2027)

2. Podpořit domácí AI podniky, startupy a spin-offy:

- **Podpora AI adopce ze strany podniků,** zejména SMEs: Vouchery na pilotní projekty s vysokým dopadem dle vzoru AI Discovery Grant a AI Feasibility Voucher od Enterprise Ireland, AI Sandbox infrastruktura a podpora dle vzoru AI Sweden, vytvoření fungujícího nebyrokratického národního rámce implementace AI aktu, vyhodnocení projektů EDIH (European Digital Innovation Hubs) a nastavení navazujících opatření (vládní zmocněnec pro AI, do 2028)
- **Podpora spolupráce výzkumné sféry s průmyslem:** sponzorované Ph.D. pozice, společné výzkumné laboratoře, podpora vzniku spin-offů (vládní zmocněnec pro AI, do 2027)

3. Rozvíjet AI pro zdravotnictví a duševní zdraví:

- **Zřízení mission-oriented AI programu** (např. pro onkologii a duševní zdraví) – cílený vládní program inspirovaný modelem DARPA/ARPA-H, zaměřený na průlomové aplikace AI s jasně definovanými cíli, rychlou evaluací a možností ukončení neúspěšných projektů (vládní zmocněnec pro AI, ÚV, do konce 2027)
- Zřízení **regulovaného zdravotního datového prostoru pro AI** – bezpečný přístup k anonymizovaným klinickým a obrazovým datům pro vývoj a validaci AI řešení vycházející z EHDS (MZD, do 2028)
- **Prioritní přístup projektů k AI infrastruktuře** – napojení mission-oriented projektů na HPC / evropské AI Gigafactory (MPO, MZD, do konce 2027)

4. Využít AI ve veřejné správě (*Estonko light*):

- **AI řešení v klíčových agendách veřejné správy:** Spuštění pilotních projektů na využití AI v konkrétních agendách veřejné správy, kde AI a automatizace přinesou rychlou úsporu a zlepšení služeb (např. správní řízení, dávky, daňové kontroly, dopravní řízení a přestupky) (vládní zmocněnec pro AI, MV, do 2028)
- Vybudovat **centrální repozitář AI komponent pro stát** (modely, kódy, datové pipeline) – inspirace estonským kódovým repozitářem pro kratt AI (vládní zmocněnec pro AI, do 2028)
- **Centrální koordinace zavádění AI ve veřejné správě,** sdílení dobré praxe, šablon a know-how (vládní zmocněnec pro AI, do 2026)

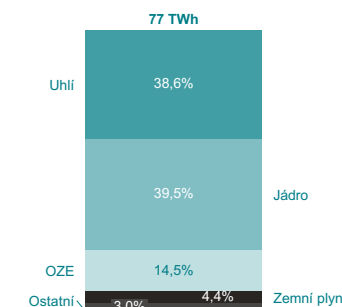
Zodpovědnost za implementaci: vládní zmocněnec pro AI

3.1. Energetika

Výchozí stav

Energetika ve světě, Evropě i v ČR prochází transformací. EU nezvládá energetickou politiku, nereálné klimatické cíle a odstavování jádra a uhelných zdrojů vytvořily závislost na dovozu plynu, který se ve vazbě na fungování evropského energetického trhu stal jednou z hlavních příčin nedávné energetické krize. Dotacemi podporovaný přechod na obnovitelné zdroje v kombinaci s útlumem stabilních zdrojů začal ohrožovat stabilitu sítí a Evropa začíná být častěji než v minulosti ohrožována výpadky elektřiny. Elektroenergetiku v ČR nejvýrazněji ovlivňují vysoké ceny povolenek, které mají negativní dopady na emisně náročné zdroje – zejména zdroje spalující uhlí. Druhým klíčovým faktorem pak je silný růst OZE v Německu – v hodinách s příznivými klimatickými podmínkami německý export výrazně snižuje velkoobchodní ceny elektřiny, současně vytváří tlak posilování sítí a tím i na růst regulovaných cen. ČR tak postupně přichází o pozici silného vývozce elektřiny. Velkou výzvou pro českou energetiku, ale i domácnosti a průmysl, jsou pak v důsledku celkové vysoké ceny energií. V neposlední řadě válka na Ukrajině ukázala výzvy ohledně energetické bezpečnosti a soběstačnosti.

Výroba elektřiny v ČR brutto [2023]

Zdroj: ERÚ – roční zpráva o provozu ES ČR

Vysoká cena elektřiny

Pro udržení konkurenceschopnosti českého průmyslu je zapotřebí mít ceny energií v ČR srovnatelné nebo nižší oproti dalším zemím regionu – zejména Německu. Velkoobchodní cena elektřiny je v Česku vyšší než v Německu, což je dáno odstavováním fosilních zdrojů, nedostatečnou výstavbou nových energetických zdrojů v ČR a zároveň omezeným přístupem k levné elektřině z německých větrných zdrojů kvůli nedostatečným síťovým propojením. Neefektivní tarifní systém v distribuci pak dále zdražuje elektřinu velké části odběratelů – například běžné české domácnosti, které elektřinou svítí a vaří, nadprůměrně přispívají oproti jiným zemím v Evropě. Aktuálně je na hladině vysokého a velmi vysokého napětí 50 % kapacity nevyužíváno, nicméně je blokováno historickými smlouvami o připojení, takže nemůže být nabídnuto novým zákazníkům. Konečně dalším důvodem vysokých cen elektřiny v ČR jsou vysoké výdaje na posilování distribuční a přenosové soustavy, výkonové rovnováhy a poplatky za OZE, vybudované v letech 2010-11. To vše se promítá do regulované složky.

Nedostatečná výstavba nových zdrojů

V oblasti elektroenergetiky byl v ČR historicky přebytek instalovaného výkonu a vzhledem k vysokému vytížení uhelných elektráren a dále díky jaderným zdrojům dosahovali výrobci pro ČR přebytkové bilance. Dekarbonizace spojená s naprosto nepředvídatelným vývojem cen emisních povolenek ale situaci zásadně mění. Výstavba nových kapacit (zejména OZE, plynových zdrojů a jádra) je pomalá. Rozvoj obnovitelných zdrojů brzdí povolovací procesy. Role plynu jako přechodového paliva je nevyjasněná. Dlouhodobý pokles domácí výroby by mohl vést k dovozní závislosti ohrožující energetickou bezpečnost, založenou na ceně, dostupnosti a diverzifikaci energetických zdrojů. Český průmysl pro udržení své pozice na globálních trzích (včetně schopnosti získat levné financování a pojištění a samotné možnosti se o některé zakázky ucházet) bude potřebovat dostatek cenově dostupné a nízkoemisní energie.

Přetrvávající výzvy energetické bezpečnosti

Energetická krize ukázala potřebu diverzifikace dodávek plynu. Česká republika nemá bezprostřední vliv na původ plynu, který nakupují zejména soukromí obchodníci, navíc se díky swapovým operacím nakupuje směska plynu pocházející z různých zdrojů. I když má ČEZ zajištěné kapacity prostřednictvím pronájmu nizozemského terminálu Eemshaven (sjednaného do 2027) a budoucího německého terminálu Stade (s pronájmem sjednaným na 15 let), tak diverzifikace dodávek plynu závisí zejména na energetické politice EU. Chybí současně dostatečná flexibilita elektrické soustavy: jak akumulací kapacity, tak přeshraniční propojení (zejména s Německem) jsou nedostatečně rozvinuté. Bez výrazného posílení říditelných kapacit a infrastruktury zůstane ČR vůči výkyvům zranitelná.

Vize

Česká republika zajistí cenovou dostupnost energií, energetickou soběstačnost a stabilitu skrze udržení rovnováhy říditelných a neříditelných zdrojů. Budeme pokračovat v rozvoji nízkoemisních zdrojů na bázi velkého jádra, malých modulárních reaktorů a obnovitelných zdrojů, v mezidobí je třeba investovat do dalších stabilních zdrojů na bázi plynu a vytvořit podmínky pro částečné udržení uhlí, a to do doby, dokud nebudou vybudovány jiné říditelné zdroje. Budeme posilovat přepravní a skladovací vodíkovou infrastrukturu a reflektovat požadavky průmyslu. Stejně tak počítáme s modernizací energetických sítí. Energetika bude diverzifikovaná a odolná vůči geopolitickým rizikům.

Cíle

- **Zajistit konkurenceschopnou cenu elektřiny** pro české domácnosti, živnostníky i velké spotřebitele
- **ČEZ pod kontrolou:** Získat kontrolu státu nad výrobou ve skupině ČEZ
- **Vybudovat nové zdroje:**
 - Zahájit výstavbu **dvou jaderných bloků v Dukovanech** do roku 2029 a spustit zkušební provoz prvního bloku do konce r. 2036, alespoň **60% účast tuzemských firem** na výstavbě, včetně činností spojených s vysokou přidanou hodnotou; pokračovat i v přípravě možných nových jaderných zdrojů v lokalitě Temelín
 - Připravit podmínky pro výstavbu prvního **malého modulárního reaktoru (SMR)** do roku 2034
 - Důraz na říditelné zdroje: Umožnit výstavbu alespoň **4 GW plynových elektráren či kogenerací** do roku 2030
 - Umožnit výstavbu alespoň **10 GW OZE** do roku 2030
- **Zajistit energetickou bezpečnost a prevenci blackoutů:**
 - **Posílit přenosovou kapacitu:** Zvýšit přeshraniční kapacity o 1 GW a zdvojit hlavní linky do 2030
 - **Rozvoj kapacit akumulace elektřiny** o 2 GW do 2030
 - **Diverzifikace dodávek plynu:** Dlouhodobě zajišťovat přepravní kapacity pro LNG
 - **Udržet část uhelných zdrojů do jejich nahrazení jinými zdroji:** Skrze podpůrné mechanismy (2027)
 - **Vymezit se proti současnému systému ETS1 a nezavádět systém ETS2**

Prioritní opatření pro dosažení cílů

1. **Snížení ceny regulované složky energie**
 - **Revize tarifní struktury v elektroenergetice** ke spravedlivé alokaci nákladů na jednotlivé spotřebitele, motivaci k maximálnímu využití kapacity stávající sítě a zamezení spekulace s novými připojeními (MPO, do 2027)
 - **Převést poplatky za obnovitelné zdroje energie POZE od podniků, živnostníků a domácností na stát** a docílit tak trvale takových cen elektřiny, které budou srovnatelné s okolními zeměmi a které nebudou znevýhodňovat firmy vůči zahraniční konkurenci (MPO, 2026)
 - Zajištění **prostředků z Modernizačního fondu a dalších evropských fondů na rozvoj sítí** (aby se rozvoj sítí co nejméně promítnul do koncové ceny elektřiny) (MPO, 2027)
2. **ČEZ pod kontrolou**
 - **Restrukturalizace společnosti ČEZ:** Vykoupení podílu – ne výdajem státu, ale vlastním výkupem ČEZ (MPO, MF, do 2029) s cílem mít pod kontrolou výrobu elektřiny
3. **Rozvoj nových zdrojů energie:**
 - **Jádro:** Notifikace podpůrných schémat u EK pro další jaderné bloky a malé modulární reaktory; podpora legislativních změn na úrovni EU snižujících náklady SMRs (MPO, schéma notifikováno do konce 2026)
 - **Plynové elektrárny:** Příprava a notifikace podpůrného mechanismu pro urychlení vzniku nových kapacit, první aukce v roce 2026, kapacitní mechanismy (ČEPS, MPO, MMR, ERÚ, do konce 2026).
 - **Obnovitelné zdroje:**
 1. Vymezení **vhodných oblastí** v součinnosti s obcemi a zanesení do příslušných ÚPD a URP, (MPO, do konce 2026)
 2. **Připravit aukce na rozdílové kontrakty (CfD)** pro OZE, v rámci aukcí zohlednit i repowering existujících zdrojů a zajistit komplementaritu aukcí na OZE s podporou jádra (MPO, 2027)
4. **Posílení energetické bezpečnosti a prevence blackoutů:**
 - **Propojení s Německem:** Vyjednání projektu s německým partnerem na posílení elektrického vedení (MPO, ČEPS do 2027); realizace projektu Hradec – Röhrsdorf (500 MW) a Přeštice – Kočín – Mírovka (500 MW) do 2030
 - **Prevence blackoutů:** Zdvojení hlavních linek, regulační zařízení na hranici s Polskem, vybudování nové rozvodny Praha sever (MPO, do 2030)
 - **LNG kapacity:** Dlouhodobě udržet přepravní kapacity pro LNG pro ČR (MPO, kontinuálně)
 - **Vodík:** Příprava legislativního rámce pro rozvoj vodíkové infrastruktury, pilotní projekty výroby nízkoemisního vodíku (MPO, do 2028)
 - **Uhlí a plyn:** Implementovat reaktivní mechanismus pohotovostního režimu pro rezervní kapacity uhelných elektráren a podpůrné schéma pro plynové zdroje (MPO, do 2028)

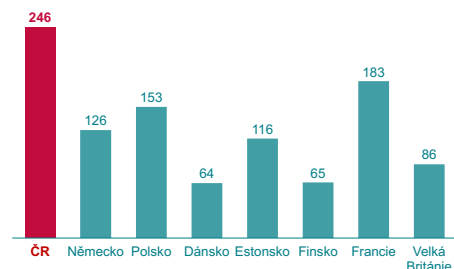
Zodpovědnost za koordinaci implementace: MPO

3.2. Výstavba a bydlení

Výchozí stav

Česká republika čelí vážným strukturálním problémům v dostupnosti bydlení a efektivitě výstavby. Výstavba je pomalá a komplikovaná, bydlení pro většinu populace stále méně dosažitelné. Dostáváme se tak do naprosto specifické situace, kdy v tržním prostředí existuje v oblasti výstavby bytů větší poptávka než nabídka, což determinuje ceny, které patří v přepočtu na kupní sílu k nejvyšším v Evropě.

Průměrná doba k získání stavebního povolení (ve dnech, 2020)

Zdroj: World Bank, Doing Business 2020

Výstavba je pomalá, složitá a zbytečně se prodražuje

V průměrné rychlosti získávání stavebního povolení je ČR dle historických srovnání Světové banky daleko za většinou evropských států (ač metodika srovnání je rozporována). Celkové náklady na výstavbu odpovídají ekonomické výkonnosti, avšak strukturálně jsou

	Rozdíl ceny oproti ČR			
	Slovensko	Polsko	Rakousko	Německo
Beton	-25%	-45%	-0%	-0%
Cihly	-20%	-40%	-10%	-0%
Dřevo	-15%	-30%	-0%	-0%
Izolační materiály	-10%	-20%	-0%	+10%

Dražší než v ČR Srovnatelné s ČR Levnější než v ČR

Zdroj: Bottom-up srovnání cen vybraného koše produktů dle online cen, CSAS, konstrukce.cz

nevyvážené. Stavební materiály jsou poměrně drahé (na úrovni Německa, viz analýza Turquoise Economics, 2025), a to nejen kvůli koncentraci dodavatelů, ale i z důvodů vysokých cen vstupů, zejména energií. Zároveň vznikají dodatečné náklady kvůli vysoké regulaci na bázi komplikovaných norem.

Vlastní bydlení v ČR mezi nejméně dostupným v Evropě

Kvůli nízkým mzdám a vysokým cenám nemovitostí musí Češi na vlastní bydlení spořit nejdéle v Evropě. Situaci dále zhoršují vysoké úrokové sazby – v roce 2023 patřila ČR mezi šest zemí EU s průměrnými sazbami hypoték nad 5 %.

Bytů je v ČR celkově dostatek, málo jich ale zbývá pro rodiny a na místech, kde lidé chtějí bydlet

V Česku máme nadprůměrný počet bytů na obyvatele (0,47 jednotky versus 0,42 na Slovensku a v Polsku, či 0,29 v Itálii, data Deloitte, 2024), avšak jejich využití je nízké – za posledních 30 let výrazně narostl podíl jednočlenných domácností a prázdných bytů. Zároveň existuje disparita mezi místní poptávkou po bydlení a bytovými kapacitami. Dle odhadů MMR je dlouhodobě neobydlených cca 600 tisíc obytných jednotek, což je poměrově na počet obyvatel asi dvojnásobek ve srovnání s podobnými zeměmi (např. Polsko). Motivace k pronájmu prázdných bytů je nízká i kvůli minimálním daním z nemovitostí (poměrově 10 až 20krát nižší než v Polsku, Francii nebo ve Velké Británii).

Dostupnost vlastního bydlení

Ekvivalent průměrných hrubých ročních mezd k zakoupení 70m² nového bytu

Zdroj: Deloitte, 2024

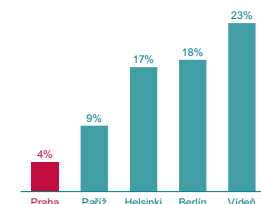
Objem nové bytové výstavby je v rámci Evropy průměrný

V posledních čtyřech letech klesá tempo výstavby nových bytů i stavebních povolení. Zatímco počet dokončených bytů klesl v roce 2024 vůči 2021 o pětinu, tak počet stavebních povolení bytů se snížil vůči 2021 z 34 tisíc/rok na 24 tisíc. I když vezmeme v potaz lepší hodnoty před pěti lety, kdy přibývalo v ČR nejvíce nových bytů od 90. let, stále zaostáváme za tempem 60. – 80. let, kdy se stavělo i přes 50 tisíc nových bytů ročně. V současném tempu bytové výstavby jsme kolem průměru Evropské unie – každý rok dostavíme zhruba 3,5 bytu na 1 000 obyvatel, podobně jako například Slovensko či Portugalsko, avšak méně než lidí bytové výstavby jako Rakousko (5 bytů na 1 000 obyvatel) či Itálie (téměř 6 nových bytů na 1000 obyvatel ročně).

% bytových jednotek vlastněných městem

Nízký podíl veřejného bydlení a dlouhodobých pronájmů

Stát a obce vlastní málo bytů pro aktivní bytovou politiku – na rozdíl od evropských měst, která pomocí veřejného fondu stabilizují nájemní trh a poskytují sociální bydlení. ČR má též nízký podíl dlouhodobých nájemních smluv (45 % oproti 80 % ve Francii a 95 % v Německu), což zvyšuje tlak na vlastnické bydlení.

Zdroj: IPR, Naszemisto, Expat Finland, OECD

Vize

Česká republika zajistí výrazně rychlejší stavební řízení a jednodušší územní plánování, dostupné bydlení pro mladé, rodiny a seniory a klíčové profese a podpoří rozvoj nájemního i vlastnického bydlení. Vytvoří motivační nástroje pro výstavbu družstevních i služebních bytů, společně s obcemi a soukromým sektorem se vytvoří prostředí pro rychlejší výstavbu a začnou se budovat státní byty pro vojáky, policii, hasiče, zdravotníky ad.

Cíle

- **Opravíme chaos a byrokracii ve stavebním řízení:** Maximální celková lhůta pro stavební povolení 1 rok, zjednodušení procesů a snížení byrokratické zátěže
- **Digitalizace** územního plánování a povolování staveb do roku 2030
- **Nastartujeme rychlou a efektivní výstavbu bydlení:** Celkově 50 000 nových bytů v ČR ročně do roku 2030
- **Zvýšíme dostupnost bydlení** pro mladé, rodiny, armádu, policii, hasiče, zdravotníky a učitele

Prioritní opatření pro dosažení cílů

1. Reforma stavebního řízení a územního plánování pro rychlejší a levnější soukromou výstavbu

- **Nový funkční stavební zákon:** Zrušení nefunkční novely a přijetí zákona na principu zákona přijatého v roce 2021, který zásadně zjednoduší a zkrátí schvalovací procesy, posílí vymahatelnosti jednotlivých lhůt v procesu povolování i případného přezkumu (MMR, do 07 /2026)
- **Bydlení jako veřejný zájem:** Zákonem explicitně stanovíme výstavbu včetně bydlení jako veřejný zájem, což umožní rychlejší schvalování staveb a zrovnoprávní bydlení s dalšími chráněnými veřejnými zájmy (MMR, do 07/2026)
- **Speciální krizový stavební úřad:** Jednodušší a rychlejší povolování projektů nad 200 bytů nebo nad konkrétní plochu (10.000 m²), zařazení mezi strategické stavby státu (MMR, MPO, do 2026)
- **Digitalizace územního plánování a povolování staveb:** Zajištění profesionálního zkušeného systémového integrátora (modulové řešení, podpora uživatelů, pilotní ověření), efektivní a transparentní pořizování územně-plánovací dokumentace, zjednodušené digitální podání žádostí, snížení administrativní zátěže a transparentní sledování průběhu povolení (MMR, MPO, do 2030)
- **Zrušení přebytných regulací:** Redukce předpisů snižujících rychlost výstavby a zvyšujících náklady bez přiměřeného přínosu, včetně omezení odkazů vyhlášek na normy (MMR, MPO, do 2028)
- **Profesionalizace stavebních úřadů:** Vytvoření jednoho stavebního úřadu – Úřad rozvoje území s integrovanými dotčenými orgány vykonávající jednotně aplikaci požadavků na pořizování dokumentace k plánování území a povolování staveb, s pobočkami na úrovni krajů a dalšími územními pracovišti na ORP nebo dalšími v případě vytvoření podmínek obcemi, stavební úřad nesmí přebírat povinnosti stavebníka a projektanta – jen rozhoduje rychle a předvídatelně (MMR, do 2028)
- **Reforma územního plánování:** Zavedení celostátního územního plánu a posílení role státu při vymezování rozvojových priorit napříč kraji a obcemi, převedení územního plánování do samostatné působnosti krajů a obcí v příslušné úrovni územně plánovací dokumentace, zjednodušení a zrychlení pořizování územně plánovací dokumentace (MMR do 07 / 2027)
- **Sběr dat:** Funkční registr bytů a sběr dat umožňující cílenou bytovou politiku (MMR, ČÚZK, MF do konce 2027), navazující na novelu zákona č. 111/2009 v gesci MF předloženou do konce října 2026 (dle usnesení vlády č. 781/2025)

2. Obnova výstavby veřejného bydlení

- **Příprava projektů** veřejného bydlení a zajištění financování („one-stop-shop“ pro obce), tak, aby se do roku 2030 zahajovala výstavba **10 000 veřejných bytů ročně** pro klíčové profese, seniory a mladé (MMR, MF, SFPI, kontinuálně)
- **Národní inventura + „Housing Land Bank / Agency“:** jednotný registr vhodných **státních** pozemků/nemovitostí s informací o připravenosti a nutných sanacích (MMR, MF, ÚZSVM, do 2027)
- **Zvýšení efektivity veřejných investic v oblasti bydlení (MMR, 2027)**
 - Kompetenční centrum veřejného zadávání: metodika, vzorové dokumenty, poradenství, koordinace (MMR, CRR)
 - Kompetenční centrum projektů PPP v bydlení: metodika, vzorové dokumenty, poradenství, koordinace (MMR, SFPI)
 - Kompetenční centrum obecního / městského družstevního bydlení: metodika, vzorové dokumenty, poradenství, koordinace (MMR, SFPI)
 - Kompetenční centrum Land developmentu / Land development Agency: metodika, koordinace, vytváření projektových společností, vyhledávání cílového investora (MMR, SIRS)
- **Regionální klastry chytrých měst (Smart Cities):** Zavést státem řízené regionální klastry měst a firem s **jednotnými technickými standardy** a principy, aby bylo možné **rychle, efektivně a opakovaně škálovat ověřená řešení (5G/6G, AI, ICT, robotika)** do běžné praxe a zvýšit návratnost veřejných investic v regionech. (MMR, CRR, 2027)
- **Bezúplatné převody státních pozemků a nevyužitých nemovitostí** územním samosprávným celkům a organizačním složkám státu (např. pro potřeby AČR, Policie ČR a HZS ČR) pro účely výstavby veřejného bydlení;

pojistky: účelové využití, milníky (časový limit na zahájení a dokončení), rozvazovací podmínka při nesplnění, **omezení převodu třetí osobě** (MMR, MF, ÚZSVM, SIRS, do 2027)

- **Brownfieldy pro bydlení – převod + sanace:** kombinace bezúplatného převodu a cílené podpory přípravy území (demolice, dekontaminace, přeložky) pro zrychlení obecních projektů (MMR, MŽP, MF, MPO do 2027)
- **Restrukturalizace NRB a SFPI** pro vytvoření kontinuálních / dlouhodobých finančních nástrojů maximalizující pákový efekt veřejných prostředků na výstavbu veřejných investic (detaily viz kapitoly 4.1, 4.2 a 5.3)

3. Podpora družstevního a firemního bydlení

- **Zástava na družstevní podíl:** Člen bytového družstva si bude moci vzít hypotéku (nebo jiný úvěr) a ručit svým družstevním podílem (MMR do 2028)
- **Jasná pravidla výstupu z družstva:** vyjasnit pravidla pro výpočet vypořádacího podílu při ukončení účasti v bytovém družstvu (např. německý či dánský model) (MMR, MSP do 2028)
- **Ochrana bytových družstev proti spekulacím:** Omezení převodu podílu/bytu dříve než po 3 letech (MMR do 2028)
- **Kompetentní správci družstva:** Po dobu výstavby správce družstva schvalují financující subjekty (MMR do 2028)
- **Bytová družstva pro seniory (senior resorty):** analyzovat možnost upravit ve stanovách bytového družstva věkovou podmínku členství za účelem bydlení pro seniory a dopady takové úpravy (MMR, MSp, MPO, 2027)
- **Podpora pro družstva se zapojením obcí,** kompetenční centrum pro obecní družstevní bydlení – poradenství pro obce, aranžér obecního družstevního bydlení (MMR, SFPI, 2027)
- **Záruky NRB:** Vytvořit schéma atraktivních záruk pro družstevní a výstavbu služebních bytů (MMR, NRB do 2027)
- **Podpora přípravné fáze obecních projektů** (studie, projektová dokumentace na obecní nájemní bydlení) se spoluúčastí státu pro maximalizaci multiplikátoru na vynaložené veřejné prostředky, zjednodušení podmínek administrace, a permanentním vyčleněním bytů pro daný účel (MMR, SFPI, do 2027).

4. Podpora rekonstrukcí a revitalizace sídlišť

- **Podpora rekonstrukcí starších bytů, domů a revitalizace sídlišť:** Pokračování státních programů podpory rekonstrukcí se zrealizováním požadavků na podporu rekonstrukcí (kritérium ekonomiky přínosu) (MŽP, MMR kontinuálně)

5. Reforma nájemního trhu

- **Stabilizace nájemního trhu:** Ochrana pronajímatelů zavedením vzorových smluv a regulací výpovědních lhůt (MMR, MSp, do 2027)
- **Omezení krátkodobých pronájmů:** Možnost obcí zavést regulaci krátkodobých pronájmů– inspirace španělským modelem (MMR, MSp, do konce 2026)

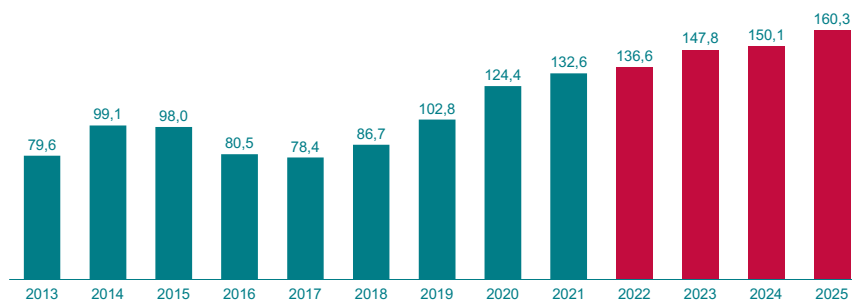
Zodpovědnost za koordinaci implementace: MMR

3.3. Doprava

Výchozí stav

Česko může stavět na husté železniční síti a vysoké kvalitě městské veřejné dopravy. Dopravní infrastruktura v České republice má ale stále rezervy v propojení s Evropou a zkracování cestovních vzdáleností – především kvůli nedokončené páteřní síti dálnic. Zásadní změna v budování dopravní infrastruktury nastala v letech 2014-21, kdy se po letech stagnace připravily projekty, povolení a od r. 2020 se významně zvýšily investice do dopravní infrastruktury, a to jak na bázi dálnic, silnic 1. tříd, obchvatů, tak koridorových železničních tratí, zabezpečení železnic a zahájení projektů VRT. To vytvořilo základ pro růst výdajů na dopravní infrastrukturu i v dalších letech.

Financování dopravní infrastruktury z rozpočtu SFDI v letech 2013-2025 (mld. Kč)

Páteřní dálniční síť není dokončená

Ke konci roku 2025 dosáhla délka dálnic v ČR 1 543 km. V hustotě dálnic jsme tak zhruba na průměru EU, ale chybí nám stále klíčové úseky dálnic pro propojení s okolními zeměmi. K dokončení páteřní sítě dálnic do roku 2035 je potřeba otevírat průměrně cca 45 km dálnic ročně. To se jeví jako reálné, protože restart výstavby v dopravě z let 2020-21, kdy se předalo nové vládě 150 kilometrů rozestavěných dálnic (z toho 74 km v r. 2021), nastavil trajektorii, která by v první polovině 30. let měla znamenat, že dálniční síť bude kompletní. České dálnice tíží vysoký podíl zahraničních těžkých kamionů – dle analýzy CETA je kombinace reálně zaplaceného mýta a cen pohonných hmot finančně výhodnější než v okolních zemích. Cena výstavby nových úseků dálnic se v ČR blíží úrovni Německa (viz např. D35 mezi Sadovou a Plotištěm s vysoutěženou cenou 9,2 milionu EUR za kilometr). Naproti tomu některé země EU se v poslední době dostávají na výrazně nižší náklady výstavby dálnic (např. asi 6 milionů EUR za kilometr v Lotyšsku či 3,5 milionu EUR za kilometr v Estonsku). Část nákladů navíc v ČR je způsobená terénem a geologickými podmínkami, zároveň ale existují značné rezervy v plánování a projektování i v soutěžení zakázek (např. jejich rozdělování pro specializované dodavatele). Využívání PPP projektů bylo historicky v ČR nulové, zlom nastal v r. 2021, kdy se zahájila výstavba úspěšného projektu D4 PPP mezi úseky Skalka – Nová Hospoda (Písek). Například Francie či Velká Británie byly schopné dlouhodobě realizovat více než 15 % všech dopravních projektů formou PPP. Veřejné náklady na údržbu 1 km dálnice oproti soukromým operátorům (PPP) jsou v ČR o cca 20 % vyšší.

I přes nejhustší železniční síť v Evropě nevyužíváme plně potenciál železniční dopravy

Celková délka železničních tratí v ČR činí přibližně 9 350 km, což vzhledem k rozloze státu představuje jednu z nejvyšších hustot železnic v EU – zhruba 123 metrů tratě na 1 km² (průměr EU dosahuje 49 m/km²). 78 % délky sítě ale tvoří jednokolejné tratě, které kapacitně limitují rozvoj intenzivnější nákladní dopravy na železnici. V České republice dosud neexistují žádné vysokorychlostní železniční tratě (VRT) s potenciálem napojení na evropskou síť – jejich výstavba je ve fázi příprav. Železnici čekají velké výzvy v dokončení zabezpečení na bázi ETCS, další investice do bezpečnosti na bázi přejezdů a zkapacitňování stávajících tratí. Na druhou stranu dochází ke změnám v oblasti nákladní železniční přepravy, v důsledku útlumu těžby uhlí nebo výroby oceli ztrácí řada dopravců svoje pozice a budou pod velkým obchodním tlakem přizpůsobit se novým tržním podmínkám. Podobně jako v silniční dopravě i železniční infrastruktura bude budována ve výrazně vyšší míře na bázi PPP.

Kvalitní veřejná doprava ve městech, ale oslabená regionální doprava

Ve velkých městech ČR je veřejná hromadná doprava kvalitní a dobře dostupná. Spokojenost cestujících s MHD je vysoká: průměrně je v evropských městech spokojeno asi 75 % obyvatel, přičemž Praha či Ostrava dosahují zhruba 90 % spokojenosti (jedny z nejvyšších hodnot v EU). Dopravní obslužnost regionů ale často pokulhává. Přepravní výkon osob ve veřejné dopravě v oskm v ČR je stále o 28 % nižší než v roce 2019.

Vize

Levná, spolehlivá, bezpečná a rychlá doprava se stane základem nejen komfortu občanů, ale i hospodářského růstu. Kvalitní dopravní spojení umožní pohodlné bydlení mimo větší města, stejně tak posílí turismus a zahraniční obchod. Dopravní infrastruktura České republiky bude propojená s transevropskou dopravní sítí, zajistí plynulou mobilitu osob i nákladů, a to prostřednictvím inovativních a technologických řešení, vysoké intermodality a koordinace mezi jednotlivými dopravními systémy.

Cíle

- **Dokončit páteřní dálniční a železniční síť:**
 - Do 2027: D3 přes jižní Čechy až po napojení s Rakouskem, dokončeno rozšíření Pražského okruhu na Černý Most, propojení mezi D1 a D11, D35 od Hradce Králové až po Svitavy (MÚK Opatovec), D7 v celém úseku Praha – Louny.
 - Do 2029 (s přesahem do 2030): Dokončení D11 a propojení s Polskem, dokončení D6, Rozšíření D1 v oblasti Brna, D35, všechny úseky D52 na pevné pláni (mimo přechod nádrže), rychlost 200 km/hod na alespoň 36 km stávajících železničních koridorů, třetí kolej na nejvytíženějších úsecích hlavních koridorů, nová překladiště s napojením průmyslových areálů, rozšíření možností pro nákladní dopravu na trasách Plzeň – Domažlice – Furth im Wald. Pokračování v elektrizaci železničních tratí.
 - Do roku 2040 základní síť vysokorychlostních tratí Drážďany – Praha – Brno – Rakvice / Přerov – Ostrava s výjimkou úseku Ústí n/L – Lovosice / Litoměřice (Středohorský tunel), modernizované koridory TEN-T
- **Nákladová efektivita:** Provést analýzu a komparaci cen dopravních staveb u obou hlavních investorů (SŽ a ŘSD), a to v porovnání vůči ostatním zemím EU a přijetí kroků pro snížení investičních nákladů
- **Standardizace projektování:** Ve spolupráci s MPO/ČAS aktualizovat datový standard v metodě BIM a stanovit hranici, od které se budou všechny dopravní projekty realizovat na základě metodiky BIM (2027)
- **Plynulý provoz:** Vytvořit systém motivací a bonusů (pro nasazení více technologií, vícesměnný provoz oprav ad.) pro snížení průměrné doby dopravních omezení při opravách o 20 % do 2030
- **Zajistit robustní síť dobíjecích a plnicích stanic** pro alternativní pohony do roku 2030
- **Financování dopravní infrastruktury prostřednictvím PPP projektů:** Vytvořit tým (v rámci MD) pro posuzování a podporu PPP v dopravě, příp. dalších veřejných investicích s cílem zvýšit podíl PPP projektů ve veřejných investicích

Prioritní opatření pro dosažení cílů

1. Klíčové infrastrukturní projekty:

- **Rekodifikace stavebního práva:** Zjednodušení a zrychlení povolovacích procesů pro dopravní infrastrukturu – viz původní zákon ANO z roku 2021 (detaily viz kapitola 3.2.)

2. Výstavba a údržba:

- **Automatické vymáhání mýtné povinnosti a zefektivnění výběru pokut za přetížení vozidel:** Navýšení příjmů z mýtného, příprava centrálního automatizovaného řešení přestupků u přetížených nákladních vozidel, rozšiřování sítě kontrolních stanovišť, posílení role vlastníka/správce komunikace při řešení přestupků (MD, SFDI, ŘSD, MF do 2029)
- **Implementace BIM a FIDIC** pro eliminaci chyb a snížení nákladů nových úseků (MD, MPO do 2027)
- **Standardizace a sjednocení technického přístupu nové výstavby** (inspirace německým STLb) pro minimalizaci odchylek v použitých technologiích, snížením variací náhradních dílů, a sjednocení využívaných mostních a tunelových prefabrikovaných konstrukcí, což povede ke snížení nákladů výstavby i údržby (MD, do konce 2028)
- **Posílení pravomocí týmu v rámci SFDI ke kontrole, metodické podpoře a odborné opočetu projektů:** Kontrola rozpočtu, optimalizace mikro trasování (se zohledněním geologie a vlastnických vztahů) atd. (MD, do konce 2026)

3. Digitalizace a řízení dopravy:

- **Digitalizace informací o pozemních komunikacích a omezeních na nich:** Zavedení centrálního registru dopravních omezení a spuštění veřejně přístupného registru pozemních komunikací (MD, do konce 2030)
- Zavedení **časového rozlišení mýtných sazeb** dle denní doby za účelem regulace provozu a snížení kongescí v dopravních špičkách (MD, do konce 2030)
- Plné pokrytí hlavních koridorů **zabezpečovacím systémem ETCS** (MD, SŽ, do 2029)
- Spuštění **pilotních projektů autonomní veřejné dopravy** ve vybraných městech (MD, do konce 2035)

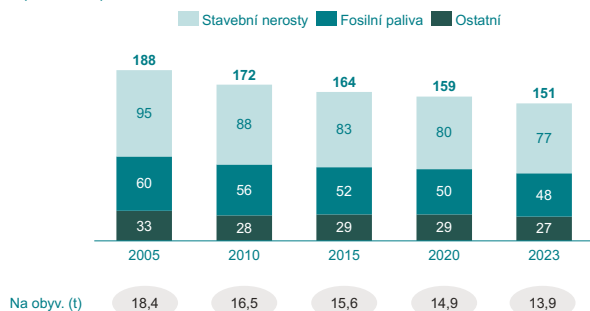
Zodpovědnost za koordinaci implementace: MD

3.4. Suroviny

Výchozí stav

Česká republika patří mezi nejprůmyslovější země Evropy, a je tudíž vysoce závislá na stabilním a dostupném přístupu k surovinám. To se týká zejména stavebních materiálů, energetických a průmyslových nerostů, ale i dřeva. Další snižování surovinové soběstačnosti ohrožuje české hospodářství a vytváří tlak na zvyšování cen energií, staveb a výrobků tuzemských producentů.

Domácí spotřeba materiálů
(DMC, Mt)

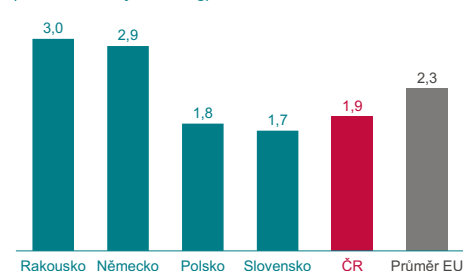
Zdroj: ALDP, doplněno srovnávacími daty z Euroconstruct, Holzbau Austria (2022–2023).

Česko patří mezi materiálově nejnáročnější ekonomiky v EU

Naše ekonomika spotřebovává výrazně více primárních zdrojů než vyspělejší země. V roce 2023 dosáhla domácí spotřeba materiálů 151 mil. tun (13,9 t/osobu), přičemž více než polovinu tvořily stavební nerosty.

Zdrojová produktivita byla v roce 2021 v ČR 1,9 PPS/kg – pod průměrem EU (2,3). Za rok 2024 dosáhla hodnota zdrojové produktivity v ČR 2,7

Zdrojová produktivita
(HDP/suroviny: PPS/kg)

Zdroj: Eurostat, indikátor Resource productivity (sdg_12_20), data za rok 2021; EK, Country Report – Czechia 2023

PPS/kg, což je ale stále pod průměrem EU (2,99) a výrazně zaostáváme za Německem (3,9) či Rakouskem (2,9). To znamená, že ze stejného objemu surovin vytváříme menší ekonomickou hodnotu než naši sousedé.

Ložiska stavebních surovin se rychle vyčerpávají

Stavebnictví stojí na těžbě kameniva a štěrkopísku, ale povolení těžby se blíží vypršení lhůty. Podle oborových dat zaujímá cca 70 % ložisek štěrkopísku životnost disponibilních zásob max. do 10 let. Z využívaných ložisek stavebního kamene má 50–60 % zásoby maximálně na 10 let. To znamená hrozící nedostatek základních surovin pro výstavbu dálnic, železnic i bytů. Zatímco v Německu podíl recyklátů a vedlejších produktů na celkové spotřebě minerálních stavebních surovin v roce 2022 činil 17,9 %, v České republice byl tento podíl ve stejném roce 15,1 %. Je třeba současně vnímat, že stále není naplněn potenciál produkce stavebních recyklátů ve vysoké kvalitě pro využití v náročnějších aplikacích. K tomu nepřispívá nízká míra využívání metodik pro lepší zhodnocení stavebních a demoličních odpadů, včetně metodiky pro předdemoliční audit, který může významně přispět k vyššímu zhodnocení demoličních odpadů.

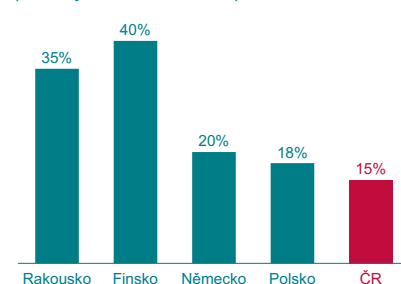
Kritické kovy máme doma, ale neumíme je efektivně využít

Česko má zásoby lithia, wolframu, cínu, mědi, zinku, manganu i uranu. Projekty jako těžba lithia v Cínovci nebo re-mining manganu ve Chvaleticích dokazují potenciál stát se součástí evropského průmyslu. Reálně nás ale brzdí zdoluhavé povolovací procesy a chybějící kapacity na zpracování. Pokud se nepodaří vybudovat domácí zpracovatelský řetězec, zůstaneme jen dodavatelem surového koncentráту s nízkou přidanou hodnotou.

Dřevo je obnovitelná surovina s nevyužitým potenciálem

Lesy pokrývají třetinu území, ale většina dřeva se vyváží jako kulatina nebo nízkohodnotné produkty. Podíl dřevostaveb v ČR je jen kolem 15 %, zatímco ve Finsku nebo Rakousku dosahuje 30–40 %. Využití dřeva ve stavebnictví má přitom přímý klimatický i ekonomický přínos – ukládá uhlík a posiluje domácí průmysl.

Podíl dřevostaveb na nových budovách
(% nových budov z dřeva)

Zdroj: ALDP, doplněno srovnávacími daty z Euroconstruct, Holzbau Austria (2022–2023).

Regulační a institucionální rámec brání rychlému rozvoji

Komplexní povolovací procesy (EIA, územní plány, báňská legislativa, stavební právo) prodlužují otevření nových ložisek i rozvoji recyklačních kapacit. Bez zrychlení procesů a lepší koordinace resortů hrozí, že se surovinová závislost Česka dále prohloubí.

Vize

Česká republika zajistí **stabilní, soběstačný a udržitelný přístup k surovinám** pro průmysl, stavebnictví i energetiku. Základem bude opět **využívání domácích zdrojů**. Posílíme **moderní recyklační a zpracovatelské kapacity, vyšší zhodnocení obnovitelných surovin (především dřeva)** a zajistíme **rychlejší a předvídatelné povolovací procesy**.

Cíle

- **Zvýšit materiálovou produktivitu** o 30 % do roku 2035 (ze současných 2,7 na ~3,5 PPS/kg)
- **Zajistit dostupnost stavebních surovin:** vytvořit předpoklady pro otevření alespoň 10 nových ložisek kameniva/šterkopísku a dosáhnout podílu 20 % recyklovaného kameniva a šterkopísku na celkové potřebě v roce 2030
- **Zdvojnásobit podíl dřevostaveb:** ze současných ~15 % na 30 % u nových rodinných domů do roku 2040

Prioritní opatření pro dosažení cílů

1. Efektivní využití domácích zdrojů

- Zrychlení povolovacích procesů pro těžební a recyklační projekty, zjednodušení územního plánování (MPO, ČBÚ, MŽP, MMR, do 2029)
- Novelizace horního a geologického zákona: Aktualizovat seznam kritických nerostů ČR a možnost rozhodnutí báňského úřadu ve veřejném zájmu (MPO, ČBÚ, MŽP, do 2028)
- Podpora úplného vytěžení stávajících ložisek, získávání kritických a dalších surovin z těžebního odpadu, využití odvalů, výsypek a dalších těžebních prostor pro sekundární využití (FVE, PVE) (MPO + MŽP + ČBÚ do 2028)

2. Rozvoj recyklace a cirkulární ekonomiky

- Pilotování a zavádění povinných podílů recyklovaných stavebních hmot ve veřejných zakázkách s cílem dosáhnout agregátně min. 20 % do 2030 (MMR, MPO)
- Zavedení digitálního pasu stavebních materiálů a výrobků pro sledování a opětovné využití (MPO, do 2028)

3. Zpracování a zhodnocení kritických surovin

- Strategická podpora projektů Cínovec (Li) a Chvaletice (Mn) s cílem vybudovat plný hodnotový řetězec od těžby přes zpracování na prekurzory a výrobu bateriových článků až po jejich následnou recyklaci a současně podpořit vznik technologicky vyspělých recyklačních kapacit pro lithiové baterie s cílem uzavření surovinového cyklu a zajištění sekundárních zdrojů kritických kovů (Li, Mn) z domácích zdrojů pro tuzemský průmysl (MPO, do 2030)
- Pravidelný geologický ložiskový výzkum, vyhodnocení prognózních zdrojů (+ jejich evaluace pro další průzkum), bilancování a evidence zásob klíčových komodit v ekonomicky racionálním rozsahu (MŽP prostřednictvím ČGS, kontinuálně)

4. Dřevo jako strategická obnovitelná surovina

- Implementace Surovinové politiky pro dřevo – zvýšení podílu dřeva v sociálním a veřejném stavebnictví (MZe, MPO, MMR, od 2027)

Zodpovědnost za koordinaci implementace: MPO

4.1. Kapitál pro podnikání

Výchozí stav

Kapitálový trh v České republice je marginální, což limituje dostupnost financování pro podniky, nadějně technologické startupy odchází do zahraničí. V ČR je nepřehledný trh s korporátními dluhopisy, různé podvodné modely poškozují důvěryhodnost a prohlubují nejistotu investorů. Celkově se tím brzdí růst začínajících podniků s atraktivními produkty, rozvoj rizikového kapitálu, ale v důsledku i širší ekonomický růst a tvorba bohatství.

Málo rozvinutý kapitálový trh

Navzdory stabilní makroekonomické situaci zůstává diverzifikace zdrojů financování podniků v ČR omezená. Financování je dominantně založeno na bankovních úvěrech, přičemž kapitálové trhy hrají jen minimální roli – podíl ČR na globálním kapitálovém trhu dosahuje pouhých 0,05 %. Tento trend je podpořen i obecně slabší investiční kulturou a nízkou finanční gramotností,

	Podíl na globálním HDP	Podíl na globální kapitalizaci
	24 %	50 %
	17 %	13 %
	0,3 %	0,05 %

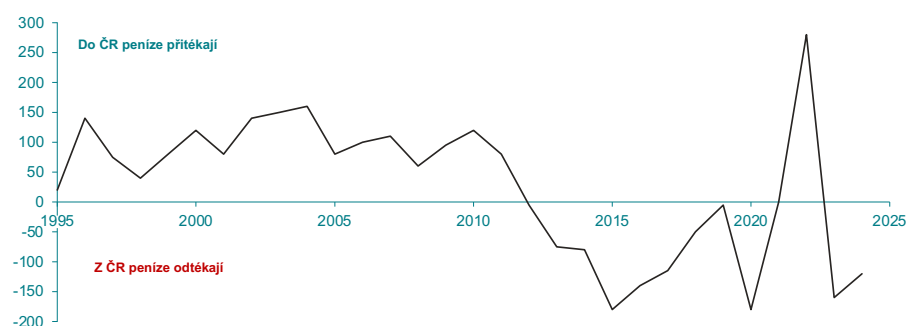
Zdroj: LBEO datstream, Česká spořitelna

zejména ve vztahu k alternativním formám financování. Rozvoj kapitálového trhu je slabý i v širším evropském kontextu, kde tradičně převládá bankovní financování. Evropské kapitálové trhy zůstávají fragmentované a méně efektivní než v USA, což negativně ovlivňuje i trhy v menších zemích jako je Česká republika. Pozitivní je ale trend nárůstu počtu akcionářů u hlavních subjektů na Burze cenných papírů Praha, což svědčí o tom, že nová generace investorů je připravena investovat skrze kapitálové trhy.

Odliv kapitálu a nízká atraktivita investičního prostředí představují významné výzvy

V posledních letech dochází k odlivu kapitálu z ČR, což snižuje disponibilní investiční zdroje pro domácí podniky. Atraktivita České republiky pro venture kapitál a private equity investory je nízká. Nízká míra IPO českých firem na domácím trhu potvrzuje omezený rozvoj kapitálového trhu.

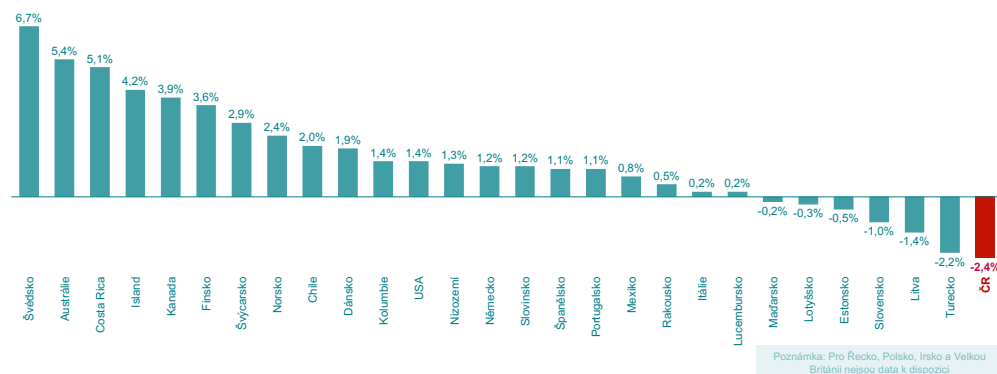
Roční přeshraniční tok peněz z ČR, čisté saldo finančního účtu platební bilance (Miliardy Kč)

Zdroj: Eurostat

Výkonnost českých penzijních fondů patří k nejnižším v OECD

Průměrný roční reálný výnos penzijních fondů OECD (%; prosinec 2012 - prosinec 2022)

Zdroj: OECD, Pensions at a glance 2023 OECD and G20 indicators.

vysokým nákladům na financování

Nedostatečná konkurence mezi zdroji financování zvyšuje cenu úvěrů a ztěžuje přístup k růstovému kapitálu zejména pro inovativní a technologicky orientované firmy.

Nízká výnosnost penzijních fondů limituje akumulaci domácího kapitálu a zároveň odrazuje od vyšší participace domácností na kapitálových trzích. Stávající struktura důchodového systému spoléhá především na průběžné financování a nedostatečně podporuje dlouhodobé investiční produkty.

Malé a střední podniky čelí

Vize

Česká republika bude zemí s rozvinutým kapitálovým trhem, který odpovídá potřebám začínajících i zajetých firem druhé čtvrtiny 21. století. Český kapitálový trh bude zároveň maximálně propojený s evropským kapitálovým trhem. Kapitál bude přístupný skrze široké spektrum nástrojů – od bankovních úvěrů přes rizikový a růstový kapitál až po investice z kapitálových trhů. Stát vytvoří díky odpisům a daňovému prostředí motivační podmínky pro aktivizaci domácího kapitálu a podporu investic do inovativních sektorů.

Cíle

- **Lépe využít potenciál Národní rozvojové banky a finančních institucí státu:** Zvýšit objem záručních a úvěrových obchodů na celkem 20 mld. Kč (do 2030)
- **Zvýšit výnosnost českých penzijních fondů:** Alespoň na průměr zemí OECD (z dnešního posledního místa, do 2030)
- **Vyšší kapitalizace trhu:** Posun ČR do **top 20** zemí světa v žebříčku **atraktivity pro VC a PE fondy** (VCPE index) do roku 2030 (z dnešního 30. místa)

Prioritní opatření pro dosažení cílů

1. **Podpora financování strategických projektů:**
 - **Restrukturalizace Národní rozvojové banky:** Posílení možností emisí cenných papírů, využití k financování bydlení i dopravní, energetické a výzkumné infrastruktury, navýšení objemu fundingu přesměrováním existujících kapitol rozpočtu MO a MD – detaily viz kapitola 5.3. (MF, do 2028)
2. **Aktivizace domácího kapitálu:**
 - Upravit **možnosti investic prostředků z 3. důchodového pilíře:** odblokovat investice do akcií a část prostředků do VC pro vyvážené a dynamické fondy i investice do výstavby nového bydlení (MF, do 2030)
 - Upravit **maximální poplatky za vedení penzijních fondů** (MF, do 2027)
3. **Zlepšení fungování kapitálového trhu:**
 - Podpora implementace **Unie kapitálových trhů a harmonizace regulace** kapitálových trhů a investic s EU (MF, kontinuálně)
 - Implementace **28. režimu / EU inc.:** Aktivně se podílet na vyjednávání iniciativy tzv. 28. právního režimu (též pracovně nazývaného EU inc.) v oblasti korporátního práva a v případě schválení na evropské úrovni jej implementovat (MPO, MSp, kontinuálně)
 - Zjednodušit vstup firem na burzu: **Zkrátit IPO proces na 6 měsíců, standardizovat IPO dokumentaci, zjednodušit prospekt emitenta**, vytvořit regulační **sandbox** pro IPO (MF, do 2028)

Zodpovědnost za koordinaci implementace: MF ve spolupráci s MPO a ČNB

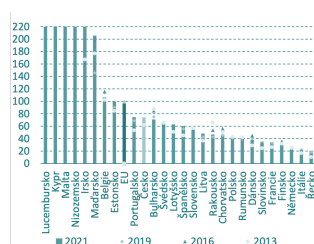
4.2. Investice

Výchozí stav

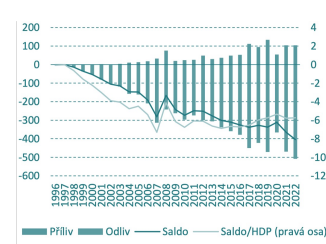
Privátní investice

Česká republika se v oblasti přímých zahraničních investic (FDI) potýká s několika zásadními výzvami. Celkový příliv FDI v poměru k HDP je nižší než v řadě srovnatelných zemí střední a východní Evropy, což omezuje dynamiku hospodářského růstu. Atraktivita českého investičního prostředí v posledních čtyřech letech klesá, zahraniční investoři začínají na základě regulačních zásahů státu (snaha změnit systém podmínek pro investory OZE, přenesení vyšších poplatků za regulované složky energií na firmy) vnímat Česko jako zemi s méně předvídatelným prostředím. Vysoké ceny energií, nepružný systém přijímání zahraničních pracovníků, zvyšování daní, nepružné stavební řízení a vyšší úrokové sazby v posledních 3 letech jsou hlavním důvodem pro snížení investiční výkonnosti i tuzemských subjektů. Současně dochází k výraznému odlivu kapitálu prostřednictvím dividend vyplácených zahraničním vlastníkům, což zvyšuje tlak na saldo finančního účtu platební bilance. Česká republika patří mezi země s nejvyšším čistým odlivem dividend v rámci OECD.

Celkové přímé zahraniční investice
(poměr v % HDP)

Důchody z přímých zahraničních investic
(v mld. Kč, poměr v % HDP)

Mezinárodní srovnání salda dividend k HDP
(poměr v % HDP)

Zdroj: Eurostat, ČNB (platební bilance), OECD, grafy MPO

Složité schvalovací procesy

Dalším limitem rozvoje investic je složitost schvalovacích procesů. Velké investiční projekty často čelí zdoluhavému povolenávacímu řízení, které trvá v průměru 3 až 5 let. Tento fakt v kombinaci s vysokou administrativní zátěží a regulační nejistotou snižuje atraktivitu ČR v očích investorů, zejména ve srovnání s rychlejšími a předvídatelnějšími trhy jako je Německo či Irsko.

Investiční pobídky nestačí na nalákání moderních technologií a high-tech odvětví

Stát sice nabízí investiční pobídky ve formě daňových úlev, finančních příspěvků či dotací pro strategické projekty, nicméně v oblasti moderních technologií a high-tech odvětví dochází k zaostávání za konkurencí v regionu. V některých případech nejsou podmínky pobídek dostatečně agresivní, což omezuje schopnost přilákat investice do klíčových inovativních sektorů.

Slabé reinvestice firem v ČR

Reinvestice stávajících firem v ČR zůstávají dalším nevyužitým potenciálem. Aktuálně chybí efektivní nástroje podpory reinvestic, například formou daňových odpočtů nebo zrychlených odpisů, které by motivovaly firmy k opětovnému investování zisků na českém trhu místo jejich transferu do zahraničí. Jedním z důsledků je stále vysoký odliv dividend z ČR, který v roce 2024 činil 312 mld. Kč.

Veřejné investice

Veřejné investice v České republice tvoří přibližně 10 % veřejných rozpočtů, což je přibližně o polovinu více než průměr EU. Tento nadprůměrný podíl byl nastartován zejména v letech 2019-21 (díky nárůstu investic do dopravních staveb), podporuje rozvoj infrastruktury a je důležitým zdrojem růstu ekonomiky. V posledních dvou letech je růst držen zejména díky investicím do obrany, což má z pohledu multiplikačního efektu do hospodářství spíše nižší dopad.

Existující zdroje k dalším veřejným investicím

Vládní dluh ČR se v poměru k HDP pohybuje výrazně pod průměrem EU, což dává prostor pro udržitelné financování investic bez zásadního rizika fiskální neudržitelnosti. Obce a kraje disponují značnými finančními rezervami – na účtech samospráv leží přes 550 miliard Kč (k září 2024). Tento kapitál je často nevyužitý a nepracuje ve prospěch ekonomického rozvoje.

Fragmentace investiční aktivity

Přestože podíl investic je vysoký, chybí efektivní systém prioritizace a koordinace projektů na národní úrovni. Rozptýlenost investičních aktivit a absence standardizovaného hodnotícího rámce vede k nízké strategické provázanosti a riziku neefektivního využívání veřejných prostředků. Zapojení soukromých investic (zejména formou PPP projektů) má potenciál rozšířit objem investičních prostředků bez zvýšení okamžité zátěže na veřejné rozpočty. Investiční potenciál skrývají i kumulované prostředky samospráv, které je možné rozpohybovat prostřednictvím společných investičních fondů Společenství obcí.

Vize

Česko bude zemí s předvídatelným investičním prostředím, které motivuje jak zahraniční investory, tak stávající firmy k reinvesticím, ale i k danění zisku v ČR. Stát nabídne předvídatelné daňové a energetické prostředí, atraktivní trh práce a nebude měnit pravidla pro investory v době jejich investičního cyklu, která by ohrožovala jejich investice. Vytvoříme maximálně motivační investiční prostředí. Na druhé straně stát bude důsledně hlídat, aby nedocházelo k nezákonnému krácení daní nebo k vyvádění prostředků skrze transferové ceny. Stát nebude vytvářet privátním investorům konkurenci v podobě státních organizací, nebude-li se jednat o vybraná odvětví kritické infrastruktury, která zajišťují bezpečnost země. Vláda podpoří rozšiřování výrobních kapacit s cílem podpory tuzemských podniků a přidané hodnoty generované kapitálem alokovaným v ČR. Stát zároveň bude mít koordinovaný a transparentní systém vlastních strategických investic, který zajistí dlouhodobý rozvoj infrastruktury, inovací a energetickou bezpečnost země a umožní výrazně vyšší zapojení soukromých investičních prostředků na bázi PPP projektů.

Cíle

Soukromé investice:

- **Navýšit roční příliv zahraničních investic (FDI)**
- **Zjednodušit a zkrátit dobu schvalování investic nad 1 mld. Kč:** Z průměrných 3–5 let na 12 měsíců (do 2030)
- **Snížit čistý odliv kapitálu** (měřený saldem finančního účtu platební bilance) o **50 % do roku 2030**

Veřejné investice:

- **Zavést systém prioritizace strategických investic:** Do roku 2028 zavést standardizovanou metodiku hodnocení a výběru projektů pro státní investice s provázaností na **Národní investiční plán**
- **Zapojení českých firem do veřejných investic:** Většina veřejných investic realizována českými firmami
- **Posílit využívání PPP projektů:** Podíl projektů financovaných formou PPP alespoň 10 % státních investic do 2030

Prioritní opatření pro dosažení cílů

1. Podpora reinvestic firem

- **Trvale zrychlit odpisy:** Inspirace modelem Velké Británie, který motivuje k investicím (MPO, MF, úprava do 2027, účinnost od 1/2028)
- **Zlepšit odpočty na výzkum, vývoj a inovace:** Systém nesmí demotivovat a musí být pro firmy předvídatelný (viz kapitola 2.1.)

2. Růst zahraničních investic

- Zavést „**fast track**“ režim pro velké strategické investice nad 1 mld. Kč (inspirace modelem Německa či Irska; zrychlení a zjednodušení procesu schvalování) (MPO, do 2028)
- Implementace „**one-stop-shop**“ modelu pro zahraniční investory v ČR; jednotné kontaktní místo zjednoduší interakci mezi investory a státní správou (MPO, do 2028)
- Zapojení a spolupráce s investory na financování klíčových evropských projektů „Important Projects of Common European Interest (IPCEIs)“ - zajistit národní spolufinancování na klíčové IPCEI včetně využití evropských fondů; možnost zavedení investiční daňové podpory pro podniky účastnící se IPCEI – například formou daňového odpočtu z uznatelných investičních nákladů inspirovaného praxí některých členských států (MPO, do 2027)

3. Zlepšit strategické plánování, řízení a financování veřejných investic:

- **Aktualizovat NIP:** Předložení obnoveného Národního investičního plánu, povinná **revize NIP každé 3 roky** s ohledem na makroekonomické a geopolitické změny (MF, do 2027)
- Zavést **centrální databázi projektů**, kterou budou pravidelně aktualizovat ministři, hejtmani, primátoři a starostové (MF, do 2027)
- Vytvořit **víceleté investiční rámce s financováním z veřejných i soukromých zdrojů** reflektující přínos investic i regionální absorpční kapacity (MF, do 2028)
- Posílit **cash pooling vybraných finančních prostředků státu, obcí, krajů, státních institucí** (MF, do 2028)

4. Zapojit obce do veřejných strategických investic:

- **Zavést speciální ekonomické zóny** a pobídek dle modelu „Lex Aš“ (MPO, 2028)
- Zanalyzovat možnosti zvýšení veřejných investic na lokální úrovni pomocí **společných investičních fondů společenství obcí** (MV, MF, do 2028)
- **Rozpočtové určení daní:** Ve spolupráci s pracovní skupinou pro RUD revidovat RUD (MF, MPO, do 2028)

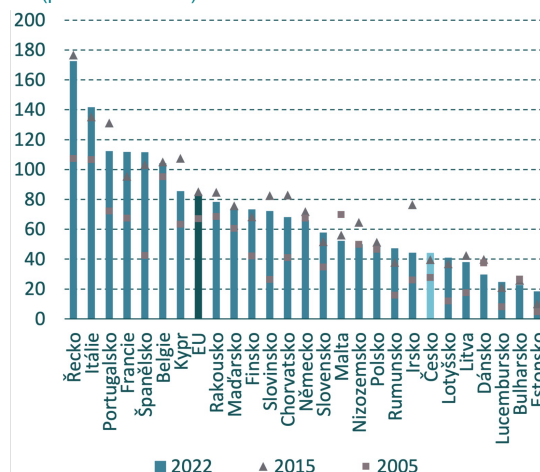
Zodpovědnost za koordinaci implementace: MPO ve spolupráci s MMR a MF

4.3. Veřejné finance

Výchozí stav

Vládní i veřejný dluh je v poměru k HDP v ČR stále relativně nízký. Po **úspěšné konsolidaci veřejných financí mezi lety 2014 a 2019**, kdy dluh sektoru vládních institucí klesl ze 44,1 % na 29,6 % a letech 2019-2021, kdy rozpočet musel reagovat na covidovou pandemii (došlo, podobně jako v ostatních zemích k nárůstu, a to na 40,7 %), ale přišlo **selhání efektivně řídit veřejné finance v posledních čtyřech letech**. Za rok 2025 se odhaduje těsně pod 45 %. Zatímco nutnost řešit jednorázové krize odezněla, veřejné finance se dostaly na dlouhodobě neudržitelnou trajektorii, nikoliv z pohledu výše zadluženosti, ale z pohledu struktury příjmů a výdajů.

Vládní dluh (poměr v % HDP)

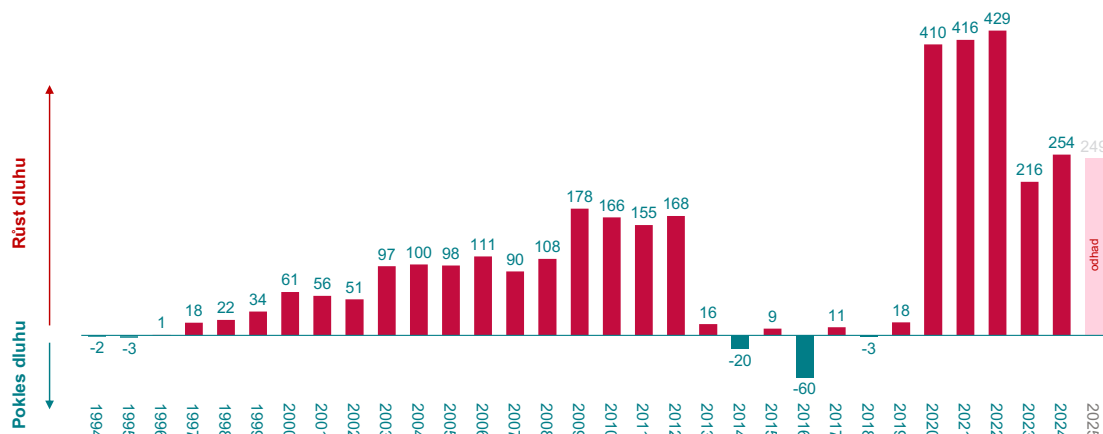

Zdroj: Data Eurostat, graf MPO

Zásadním problémem v posledních čtyř letech byl

i samotný proces tvorby státního rozpočtu – namísto cíleného a výkonového přístupu, který směřuje prostředky do strategicky prioritních oblastí, **docházelo spíše k indexování (a tedy i zachovávání) výdajů z předchozích období bez ohledu na vazbu na strategické priority** státu a přínosy výdajů, zejména investic. Hospodářský pohled na rozpočet byl nahrazen účetním přístupem, zatížený navíc celou řadou účetních operací ve snaze vykázat lepší čísla, než byla realita. Za to sklízela vláda od r. 2022 trvalou kritiku jak Národní rozvojové rady, tak například Eurostatu. Oproti proklamacím o prioritizaci školství a VaVal docházelo k relativnímu poklesu výdajů na tyto oblasti s dlouhodobou návratností v neprospěch **výdajů v oblastech, které mají výrazně nižší potenciál přispívat k dlouhodobému růstu české ekonomiky**. Kapitálové výdaje první dva roky od pandemie spíše stagnovaly, zvýšily se až ve třetím roce, a to zejména vlivem navýšení investic do obrany, ale opět s řadou účetních operací, které vylepšují celkový pohled na výdaje na obranu. Tvorba a řízení rozpočtu sledovala pouze krátkodobý politický efekt, nikoliv dlouhodobý hospodářský růst.

Inkrementální vývoj (růst či pokles) státního dluhu ČR v letech 1994–2024 (v mld. Kč)

I vývoj daňového mixu šel za poslední čtyři roky v mnoha oblastech jak **proti spravedlivému rozložení daňové zátěže, tak i podpoře ekonomického růstu**. Došlo ke zvyšování odvodů nízkopříjmových živnostníků, i obecně dalšímu zvyšování efektivního danění práce skrze nárůst nemocenské. Na druhé straně reálné příjmy ze spotřebních daní se propadly a i výběr ze špatně nadesignované windfall tax zůstal hluboko pod odhady vlády.

Vývoji veřejných financí škodí i nedostatečný boj proti šedé ekonomice. Ta činí zhruba 14 % HDP České republiky (odhad Kearney, 2024), což odpovídá **daňovým únikům v řádech stovek miliard korun ročně**. Na jedné straně špatný daňový mix často vytlačuje lidi i firmy z legálního prostředí do šedé zóny (viz třeba neúměrně vysoké zdanění nízkopříjmových pracujících), na druhé straně nejsou využívány efektivní způsoby kontroly (jako zrušené EET), které by mohly pomáhat poctivým podnikatelům v potírání nekalé konkurence. Stát tak v posledních čtyřech letech vytvořil prostředí, které napomáhá šedé ekonomické zóně.

Vize

Veřejné finance České republiky budou dlouhodobě **udržitelné, předvídatelné a spravované na principu odbornosti a objektivnosti, což bylo vždy výsadou českého rozpočtování**. Výdajová strana rozpočtu bude zaměřena na investice, garantující hospodářský růst, tedy s pozitivním fiskálním dopadem v čase, zatímco příjmová strana zajistí **spravedlivé a efektivní zdanění** minimalizující daňové úniky a zároveň daňový mix, který podporuje podnikání, investice a férový přístup k firmám a domácnostem. Rozpočtová politika se odkloní od indexového a účetního přístupu k jasnému **nasměrování do strategických priorit státu** a se silným dohledem nad **efektivním vynakládáním prostředků**. Budeme ustupovat od dotačních pobídek, naopak budeme posilovat pobídky na bázi odpisů, což je rozpočtově výhodnější, navíc spravedlivé, protože to motivuje úspěšné.

Cíle

- **Střednědobá konsolidace veřejných financí:** Zodpovědnou rozpočtovou politikou, úsporami, důsledným výběrem daní a podporou hospodářského růstu vytvořit prostředí, které v delším horizontu zajistí vyrovnané hospodaření, podobně jako v letech 2016-19; bezpečně pod hranicí 3 % deficitu požadované Paktem stability a růstu
- **Lepší daně:** Postupně snížíme vybrané daně, které brzdí hospodářský růst a budeme směřovat ke spravedlivějšímu daňovému mixu
- **Boj proti šedé ekonomice:** Snížování podílu daňových úniků
- **Efektivní výběr daní:** Do roku 2029 být evropským lídrem ve výběru DPH
- **Česká koruna:** Česká koruna bude zachována jako klíč k naší ekonomické suverenitě
- **Zjednodušení daňových přiznání:** Dokončení online finančního úřadu do roku 2029

Prioritní opatření pro dosažení cílů

1. Fiskální konsolidace

- **Snížování provozních nákladů veřejného sektoru** (MF, kontinuálně)
- **Státní dluhopisy pro občany:** Nabídneme státní dluhopisy i drobným střadatelům, čímž snížíme závislost na velkých investorech a rozložíme rizika. Českým domácnostem umožníme zhodnotit úspory prostřednictvím státních úroků (MF, do 2026)

2. Efektivní zdanění

- **Spravedlivější daňový mix:** Postupně snížíme daňové zatížení firem a lidí tam, kde nejvíce škodí růstu ekonomiky
 - Snížíme daňové zatížení **tak, aby motivovalo k investicím** (např. trvale zrychlené odpisy)
 - Pomůžeme **tvorbě pracovních míst** snížením zdanění práce tam, kde je dnes nepoměrně vysoké (např. rodiny s dětmi, studenti, některé skupiny živnostníků)
- **Jednodušší daňová přiznání:** Dokončíme projekt online finančního úřadu, který nabídne jednoduchou a přehlednou daňovou agendu dostupnou i přes mobilní aplikaci (MF, do 2029)

3. Boj proti šedé ekonomice a daňovým únikům

- **Znovuzavedení elektronické evidence tržeb (EET 2.0)** pro omezení nekalé konkurence poctivých podnikatelů, lepší výběr DPH a snížení daňových úniků (MF, do 2027)
- Zavedeme „**Digitální daňovou kobru**,“ která s využitím pokročilých analytických nástrojů a umělé inteligence odhalí fiktivní obchody a nezákonné daňové optimalizace (MF, do 2027)
- **Funkční Celní správa:** Rozšíříme kompetence Celní správy, aby mohla lépe kontrolovat výběr spotřebních daní a kontrolovat regulaci hazardu (MF, do 2028)

Zodpovědnost za koordinaci implementace: MF

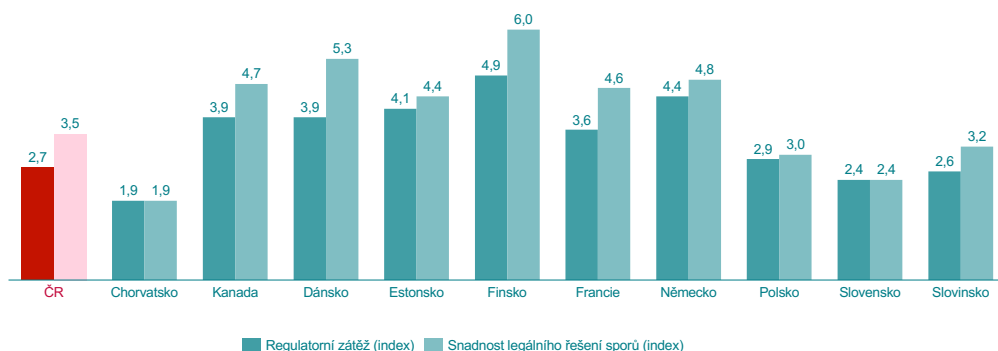
5.1. Fungující stát

Výchozí stav

Česká republika dlouhodobě zaostává v kvalitě a efektivitě státní správy oproti vyspělým zemím Evropy. V mezinárodním hodnocení efektivit veřejné správy (např. InCiSE Index) se Česko umísťuje až ve třetí desítce zemí. Administrativní procesy jsou složité a nejednotné, státní správa má nízkou schopnost prioritizace a prosazování zásadních reforem.

Efektivita státní správy

(Global Competitiveness Report 2019, WEF, škála od 1 do 7 - 7 nejlepší)

Zdroj: Global Competitiveness Report 2019, WEF

Problémy s řízením agend a nábořem talentů

Vnitřní řízení agend je často roztržštěné, s nízkou schopností prioritizovat a koordinovat napříč resorty. Ministři zpravidla nedeklarují veřejné a měřitelné priority, chybí vazba mezi politickým vedením a výkonem státní správy. Zhoršení nastalo v posledních čtyřech letech, kdy si vláda prosadila zákonnou změnu, rozšířila neomezeně počet politických náměstků a původním odborným náměstkům vytvořila pozice vrchních ředitelů. Došlo tak k vyššímu stupni politizace ministerstev, částečně i demotivaci odborných pracovníků. To vše vedlo k oprávněným výtkám směrem k nízké kompetenci vedení resortů. Tento stav komplikuje realizaci vysoce odborných a reformních agend. Nábor talentovaných pracovníků je obtížný kvůli nekonkurenceschopným platům, chybí systematický rozvoj klíčových kompetencí a výkonnostní řízení zaměstnanců. Centralizace a otevřenost náboru manažerských pozic jsou minimální.

Nedostatečná transparentnost, kompetentnost politiků a odpovědnost státní správy vůči veřejnosti dále oslabují důvěru občanů a dochází k postupné ztrátě důvěry ve státní instituce. Chybí systematické sledování plnění vládních a úředních cílů prostřednictvím veřejných nástrojů (např. dashboardů). Digitalizace a procesní efektivita zůstávají za potenciálem a stávají se často jen frázemi v programových prohlášeních – absence jednotných inkasních míst pro daně a odvody, nedokončená digitalizace soudních a správních řízení a roztržštěná agenda elektronických služeb zpomalují stát a zvyšují administrativní zátěž občanů i firem.

Vysoká fragmentace

Fragmentace veřejné správy zůstává klíčovou bariérou efektivit: Česká republika má přes 6 200 obcí, přičemž téměř 75 % z nich má méně než 1 000 obyvatel. Tento stav výrazně zvyšuje náklady na správu a komplikuje koordinaci služeb, což negativně dopadá na kvalitu místní správy i veřejných služeb.

Nedostatečná podpora prevence a připravenosti populace

Stát dlouhodobě nevěnuje dostatečnou pozornost hrozbám veřejného zdraví, jejichž řešení pomůže zvládnout jak demografické změny, tak i další zdravotní rizika ovlivňující hospodářskou odolnost České republiky. Průměrný věk dožití v České republice sice mírně roste (v návaznosti na zlepšování zdravotní péče a využívání nových léčebných postupů), ale zásadní je, že doba dožití ve zdraví se vyznačuje spíše stagnací a nedosahuje průměru EU.

Vize

Vláda musí postupně obnovovat důvěru občanů ve státní instituce. To zajistí posilováním kompetencí na vedení resortů i dosazováním důvěryhodných lidí s odbornými zkušenostmi spravovaných odvětví. K tomu musí zajistit stabilní, předvídatelné a férové legislativní prostředí podporující podnikavost a investice. Státní správa bude fungovat rychle, transparentně a kompetentně s minimální administrativní zátěží pro firmy i občany. Soudní systém bude rozhodovat rychle, čímž se posílí důvěra v právní stát.

Cíle

- **Transparentní cíle státní správy:** Veřejné a měřitelné priority a cíle každého ministerstva (do konce roku 2026)
- **Jednotný systém připravenosti na hrozby pro veřejné zdraví:** Vybudování a plná funkčnost integrovaného systému připravenosti a reakce na hrozby pro veřejné zdraví (do roku 2028)
- **Jednotné inkasní místo:** Zajištění centralizovaného výběru daní, zdravotního a sociálního pojištění (do roku 2029)

Prioritní opatření

1. Kvalitní personální obsazení

- Změna role státních tajemníků jako **šéfů úřadu**, podřízených ministrům, odpovědných za koordinaci agend (ÚV, novela služebního zákona či jeho náhrada do 2028)
- **Centralizovat proces náboru** a rozvoj **klíčových manažerů pod úřad vlády** (vrchní ředitelé, státní tajemníci a vedoucí úřadů) se zachováním rozhodovací role resortů – estonský model (ÚV, do konce 2028)
- **Otevřená a standardizovaná výběrová řízení:** Povinná otevřená výběrová řízení pro manažery státních úřadů, zveřejňování informací o výběrových řízeních na centrální platformě (ÚV, do konce 2028)

2. Efektivní řízení státních firem

- Zavedení veřejného zadání pro každou státní firmu (účel, cíle, KPI) s každoročním zveřejňováním výkonu a naplňování veřejného zadání (MF, do 2027)

3. Lepší vymahatelnost práva

- Posilovat ochranu spotřebitele: Zvýšení pravomocí kontrol ČOI s motivačními sankcemi, ochrana spotřebitele v digitálním prostoru (evidence prodávajících a tržišť, definice slev, práva ukončit závazek ze smlouvy stejným kanálem, jako byly uzavřeny) prostřednictvím modernizace zákona o ochraně spotřebitele a zákona o České obchodní inspekci (MPO, do 2028)
- Vytvoření portálového nástroje jednotné právní regulace v České republice: Portál zpřístupňující strukturované právní normy celostátní i místní úrovně, identifikované veřejnoprávní povinnosti pro podnikatele, zpřístupnění jazykových mutací zákonů pro zahraniční investory. Ověření tvorby zákonů přístupem „law as code.“ (MV, 2029)

4. Efektivní státní správa

- Zavedení jednotného inkasního místa pro výběr daní a odvodů (MF, do 2029)
- Posílení společenství obcí – pravomoc přijímat územní plány, odpovědnost za dostupnost školských a sociálních služeb, motivace pro spojování – např. Francouzský model (MV, MMR, do 2028)
- Centrální nákupy státních institucí produktů a služeb (MF, kontinuálně)

5. Efektivní veřejné zakázky

- Zvýšení konkurence a zlepšení přístupu dodavatelů, mj. lepší dostupnost veřejných zakázek pro malé a střední české podniky – posílení transparentnosti zakázek malého rozsahu pro zvýšení přehlednosti trhu zakázek, přiblížení metodiky pro malé zakázky s pravidly pro zakázky z eurodotací (MMR, do konce 2027)
- Podpora získávání hodnoty za peníze a zadávání na kvalitu – příprava a zveřejnění metodik pro postup v zadávacím řízení s využitím kvalitativních kritérií (MMR, do konce 2028, viz např. holandský model)
- Plnění platné Národní strategie veřejného zadávání (MMR, kontinuálně, aktualizace do konce 2026)
- Podpora zavedení centralizovaného zadávání a podpora zřízení regionálních poradenských center pro zadávání veřejných zakázek (MMR, do 2028)

6. **Posílení a modernizace systému ochrany veřejného zdraví** (MZD, 2028)

- Systematické posílení personálních, odborných a analytických kapacit **systému ochrany veřejného zdraví**, s důrazem na epidemiologii, krizové řízení a hodnocení zdravotních rizik (MZD, do 2028).
- **Zavedení jednotného systému krizového řízení** pro hrozby ve veřejném zdraví s jasně definovanými kompetencemi, rozhodovacími pravomocemi a vazbou na ostatní resorty (MZD ve spolupráci s MV, do 2027)
- **Digitalizace ochrany veřejného zdraví**: vytvoření centrálních datových a analytických nástrojů pro včasnou detekci hrozeb, modelování scénářů a podporu rozhodování na národní i regionální úrovni (MZD, do 2028)
- **Příprava předem definovaných scénářů protiepidemických opatření** umožňujících cílený a proporční zásah namísto plošných uzavírek ekonomiky a služeb (MZD, do 2027).

Zodpovědnost za koordinaci implementace: MV (u ochrany veřejného zdraví MZD)

5.2. Omezení byrokracie

Výchozí stav

Česká republika si v mezinárodních srovnáních vede průměrně, pokud jde o celkovou úroveň regulační zátěže. Podle indexu OECD (PMR, 2023) je sice regulační zátěž v ČR o něco nižší než průměr OECD, přesto však Česká republika zaostává za evropskými praxemi, se kterými bychom se měli porovnávat – například za Švédskem, Estonskem nebo Nizozemskem. Množství zákazů, příkazů a dalších povinností na podnikatele roste takovým tempem, že zejména menší a střední firmy nebo živnostníci nejsou schopni vše nastudovat, natož plnit. To zhoršuje nejenom jejich výkonnost, ale zejména mladé podnikatele i odrazuje od vlastního byznysu.

Index celkové regulační zátěže ekonomiky (OECD, 2023, PMR indicator)

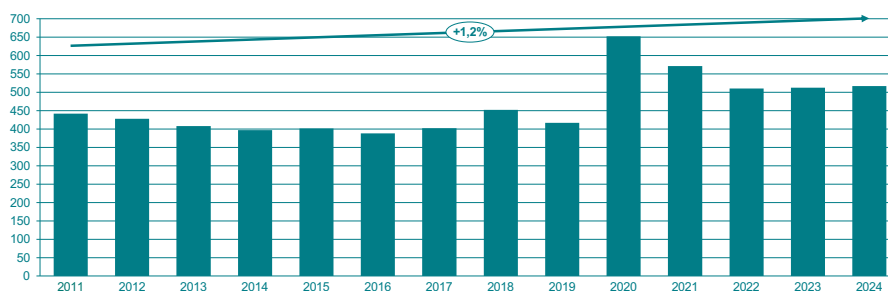
Zdroj: PMR indicator, OECD, 2023

Navzdory pokroku v některých oblastech (např. splnění cílů tzv. živnostenského balíčku 2019-2021) je byrokracie v ČR oprávněně vnímaná jako významná překážka pro podnikání a investice. Zdlouhavé postupy, nejednotné výkaznictví a nadbytečné regulační povinnosti zvyšují náklady firem a snižují jejich konkurenceschopnost. V mnoha případech se není možné vymlouvat na vyšší moc, např. EU, protože dochází ke zbytečně komplikovanému systému povolování, vyhodnocování, kontroly. Brzdí to nejen podnikatele, ale rovněž například vědecké pracovníky, kteří místo toho, aby se věnovali řízení firem nebo výzkumu, řeší nepřiměřené množství administrativy a kontrol. Podle Hospodářské komory stráví ročně podnikatelé 240 hodin plněním administrativních povinností. Na každé euro vytvořené ekonomické hodnoty připadá u nás administrativní zátěž odpovídající min. 12 centům (zdroj HK ČR).

Rostoucí počet nových předpisů

Znepokojujícím trendem je **dlouhodobý růst počtu právních předpisů**. Počet nově vydávaných zákonů, vyhlášek a nařízení ve sbírce zákonů vykazuje v posledních letech stabilně vysokou úroveň, s mírným růstovým trendem. To přispívá ke složitosti a nepřehlednosti právního prostředí a zvyšuje administrativní zátěž zejména pro malé a střední podniky.

Počet předpisů publikovaných ve sbírce zákonů (ČR, po letech)

Zdroj: Zákony pro lidi - zakonyprolidi.cz

Nadále chybí mechanismus pro **pravidelnou revizi a odstraňování zastaralých nebo duplicitních regulací**. Významnou rezervu představuje **digitalizace a automatizace správních procesů**. Stát v řadě agend stále preferuje papírové či polodigitální postupy, které zatěžují podnikatele opakovaným dokládáním stejných údajů. Princip „data only once“ není v praxi dostatečně aplikován. Bez systematického snižování byrokratické zátěže tak reálně hrozí, že se ČR nedokáže plně zapojit do globálního soutěžení o investice a kvalifikované pracovní síly.

Vize

Ve spojení se zástupci podnikatelů dojde k zásadnímu přehodnocení byrokratické zátěže na podnikatele. Změna nesmí být na bázi dílčích opatření, ale skutečné reformy, do které se musí zapojit úřady napříč resorty, stejně tak hlavní zástupci zaměstnavatelů i drobných podnikatelů. Před schválením jakékoliv nové regulace bude povinností úřadů zveřejnit její dopady, čímž se zabezpečí princip prevence nežádoucích ekonomických následků. Podnikatelé budou mít jednoduché a předvídatelné regulační prostředí s minimální byrokracií a moderními digitálními procesy. Regulace budou sloužit k podpoře hospodářské soutěže a ochraně spotřebitelů, nikoliv jako překážka pro podnikání. Zapojena bude i umělá inteligence.

Cíle

- **Spuštění Portálu podnikatele**, který zkoncentruje na jednom místě většinu povinností zejména malých a středních firem a živnostníků a umožní jednoduchý a přehledný přístup k dokumentům a povinným krokům, které stát vyžaduje (do 2028)
- Snížení **administrativní zátěže podnikatelů** o 20 % (do 2029)
- Zlepšení **koordinace kontrolních orgánů podnikatelů** (do 2028)
- **Zjednodušit a zefektivnit interní předpisy** na všech ministerstvech (do 2028)

Prioritní opatření

1. **Legislativní a exekutivní kroky**
 - **Zavedení antibyrokratického zákona:** Přehledné, měřitelné a kontrolovatelné limity pro zákonem ukládané povinnosti (MPO, do 2029)
 - **Audit nejdůležitějších zákonů ovlivňující podnikatelské prostředí:** Revize, odhalení duplicit, protichůdných požadavků a tvorba veřejnoprávních povinností s cílem snížit podnikatelskou byrokracii (MPO, MV do 2029, následně kontinuálně)
2. **Automatizace rozhodování**
 - Novelizace správního řádu umožňující **automatizované úkony v běžných agendách** (MV, do 2028)
 - Pilotní provoz automatizovaného rozhodování na vybraných agendách (MV, do 2029)
3. **Snižování administrativní zátěže**
 - Zavedení **jednotného výkaznictví pro podnikatele** a principu „jedno hlášení, více využití“ (data only once) pro podnikatele i obce (MPO, MF, do 2028)
 - Vytvoření **rozcestníku pro administrativní úkony podnikatelů** skrze **Portál podnikatele** (MPO, do 2028)
4. **Zjednodušení procesů**
 - Audit agend, interních předpisů a procesů na ministerstvech, vyřazení zbytečných kroků (všechna ministerstva, do konce 2028)
 - **Zjednodušení kontrol veřejných zakázek** – sjednocení orgánů a metodiky kontrol dotovaných zakázek za účelem snížení počtu kontrolních orgánů i úředníků (MMR, do konce 2027)
 - **Koordinace kontrol podnikatelů** prostřednictvím systému jednotného portálu evidence kontrol (MPO, do 2028)

Zodpovědnost za koordinaci implementace: MPO

5.3. Export

Výchozí stav

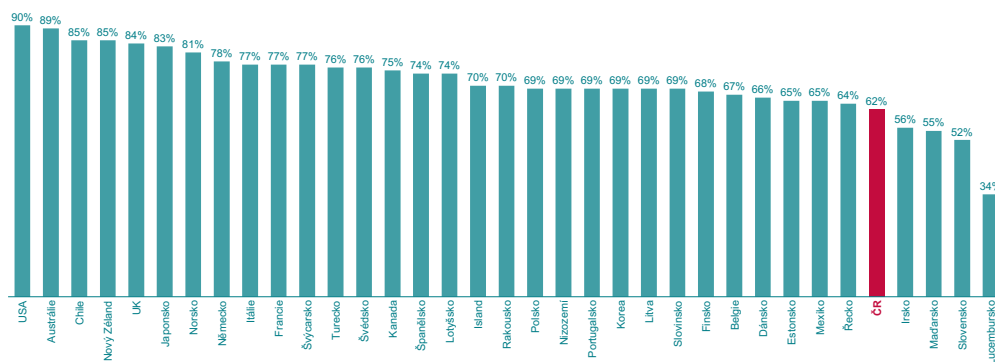
S exportem na úrovni téměř 70 % HDP jsme jednou z nejotevřenějších ekonomik Evropy. Export zboží představuje dlouhodobě motor české ekonomiky. Vedle něj však stále větší význam získává také vývoz služeb (včetně odvětví cestovního ruchu) a příjmy z investic v zahraničí, které nejen doplňují celkový obraz ekonomických vztahů České republiky se světem, ale zároveň přispívají ke zlepšení platební bilance – zejména jako protiváha k odlivu dividend do zahraničí. Tomu by měla odpovídat i podpora českých firem – nejen v oblasti tradičního exportu zboží, ale i při prosazování služeb a rozšiřování jejich globálního působení. Státní nástroje podpory jsou fragmentované, víceméně kopírují či drobně vylepšují systém podpory nastavený před 20 roky a neodpovídají aktuálním trendům zejména s ohledem na nové technologie. Úroveň finančního zajištění exportu již není konkurenceschopná oproti zemím, jako jsou Polsko či Německo. Mezinárodní obraz České republiky oproti minulosti zaostává, ekonomická diplomacie se politizuje, což export nepřímo brzdí. V posledních letech se exportní výkonnost koncentruje hlavně do celkového objemu, aniž by se měřila přidaná hodnota.

Nízká domácí přidaná hodnota exportu

Česko má rezervy v exportu finálních výrobků – domácí přidaná hodnota exportu je nižší než ve většině zemí Evropské unie.

To znamená, že značnou část hodnoty vyvážených výrobků tvoří dovezené komponenty. K tomu významnou část vývozu tvoří produkty, které nejsou finálními výrobky, ale jsou součástí subdodávek pro koncové výrobce v zahraničí. Český export je tedy často montážního charakteru (subdodávky v rámci řetězců), což omezuje příspěvek exportu k domácímu HDP. Nízká domácí přidaná hodnota zároveň signalizuje slabší zapojení do znalostně náročných částí výroby a menší marže pro tuzemské firmy.

Domácí přidaná hodnota exportu (% , 2020)

Zdroj: Domestic value added in gross exports, Total, Percentage, 2020, OECD

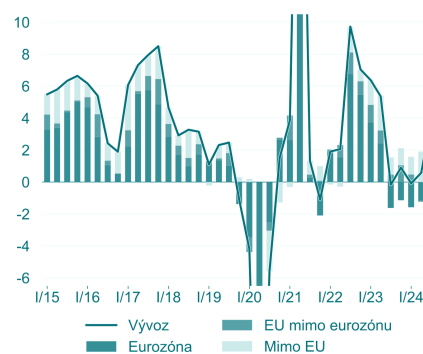
Závislost na Německu a EU se snižuje

V posledních letech byl růst českého vývozu tažen především exportem do zemí mimo eurozónu. V minulosti silná provázanost českého vývozu s poptávkou v efektivní eurozóně trendově slábne a podíl Německa na našem exportu se snižuje.

Fragmentovaná státní podpora exportu

Český systém státní podpory exportu funguje stabilně, ale je roztržštěný, administrativně náročnější a méně flexibilní než nejlepší praxe v zahraničí. Exportér často musí komunikovat s více institucemi odděleně (EGAP, ČEB, CzechTrade), což je administrativně náročné. CzechTrade a CzechInvest historicky překrývaly některé služby. V podmínkách pojištění a financování produkty vykazují nízkou flexibilitu – v porovnání se západními institucemi (viz např. Německo – rychlejší schvalování). České instituce mají menší kapitálové zázemí než zahraniční obdobné agentury (např. britský UK Export Finance může garantovat transakce v hodnotách až několiknásobně vyšších oproti EGAP/ČEB, ale i objem prostředků v Polsku je řádově vyšší). Stávající nástroje jsou také více uzpůsobené klasickému průmyslu než novým technologickým oborům a abscentují nástroje rozvojového financování, které jsou klíčové pro řadu trhů mimo EU.

Meziroční změny v %, příspěvky v procentních bodech, srovnatelné ceny roku 2020, sezonně očištěno

Zdroj: ČNB – zpráva o měnové politice - zima 2025

Slábnoucí vnímání národního brandu „Česká republika“

Vnímání značky „Česká republika“ slábne – v NBI indexu dnes zaujímá 30. místo na světě. Řada podobně velkých zemí zlepšuje svou prezentaci (v žebříčku ČR nově předstihl např. Tchaj-wan). Bez cílené strategie budování značky ČR hrozí další relativní pokles v hodnocení.

Vize

Export tuzemských výrobků, služeb nebo výzkumu se musí stát jednou z hlavních vizítek Česka. Průmyslové a inženýrské kompetence by se měly stát ve spojení s novými technologiemi, výzkumem a inovacemi základem přidané hodnoty, která bude hlavním kritériem úspěšnosti vývozu i celé ekonomiky. Hlavní podpora státu v exportních aktivitách nebude spočívat v dotacích, ale tím že bude vytvářet predikovatelné prostředí v oblasti energií, investic a trhu práce. Nástroje exportní podpory (záruky, pojištění, úvěry) budou koncentrovány v méně institucích, budou odpovídat potřebám jak tradičních výrobců, tak firmám v oblasti nových technologií. Česká republika bude mít silnou národní značku, která podpoří úspěch českých firem na globálních trzích. Zahraniční politika České republiky bude prosazovat české národní zájmy a ekonomické priority, budeme v hlavním evropském proudu s jasným ukotvením v EU, NATO i OSN a respektovat a naplňovat rozhodnutí klíčových soudních institucí mezinárodního práva (ICC, ICJ) i naše mezinárodní závazky – abychom budovali důvěru v Česko a české firmy i na mezinárodním poli a na multilaterálních fórech.

Cíle

- Zvýšení domácí přidané hodnoty exportu na **70 % do roku 2030** (z přidané hodnoty exportu 62 % v roce 2020)
- Zvýšení podílu exportu zboží a služeb do zemí mimo EU – alespoň o **5 % ročně rychlejší růst, než export do EU**
- **Růst počtu investic, zahraničních poboček, akvizic a joint ventures českých firem**
- **Posílení vnímání brandu „Czech Republic/Czechia” a rozšířeného aktualizovaného brandu „Czech Republic: The Country For The Future“:** Posun v NBI indexu do top 25 zemí světa do roku 2030 (z dnešního 30. místa)

Prioritní opatření pro dosažení cílů

1. **Posílení záruk, financování a pojištění českého vývozu prostřednictvím Exportní garanční a pojišťovací společnosti (EGAP), Národní rozvojové banky (NRB) a České exportní banky (ČEB)**
 - **Dokončení restrukturalizace a konsolidace EGAP, NRB a ČEB** a vytvoření silného produktového portfolia v celém systému s cílem zvýšení efektivity finančního servisu pro české firmy (viz kapitola 4.1.) včetně případné potřebné úpravy zk 58/1995 sb. a pokračování role ve vnějších fondech EU i vnějších programech EU přispívajících k naplňování priorit české hospodářské politiky
 - **Zvýšení pojištěného či zaručeného objemu vývozu zboží EGAP** a investic českých firem EGAP na **100 miliard Kč** ze současných 68,9 miliard Kč do roku 2030, posílení úvěrování a exportního financování ČEB rozšířením produktů a služeb pro exportéry směřující do zahraničí (MF, MPO, do 2030)
 - **Rozšíření služeb EGAP** o nové pojistné produkty včetně ochrany proti kybernetickým rizikům a přerušení dodavatelského řetězce, portfoliové pojištění a dotažení druhého okruhu obchodních případů (MPO, do 2027)
 - Posílení role ČEB při obsluze strategických sektorů ekonomiky s limitovaným přístupem k financování (energetika, obranný průmysl a další) (MPO, MD, MO, do 2027)
 - Posílení spolupráce EGAP s **Evropskou investiční bankou (EIB) a EBRD** na zajištění exportního financování, včetně zajišťovacího programu na úrovni EU, posílit spolupráci se **zajišťovny a EU nástroji** s cílem snížit rizikovou expozici a využít **blendingové nástroje** a **koncesní financování** včetně většího zapojení **likvidity komerčních bank** (MPO, MF, do 2027)
2. **Restrukturalizace CzechTrade + CzechInvest a síť ekonomických diplomatů pro posílení českého exportu do růstových zemí**
 - **Sloučení agentur CzechTrade a CzechInvest pod značku CzechBusiness**, které povede ke zlepšení softlandingového servisu pro české firmy a služeb působení na zahraničních trzích (MPO, 2027)
 - Posílení **sítě ekonomických diplomatů společně** vysílaných MPO a MZV s důrazem na regiony mimo EU, flexibilnější průchodnost mezi MZV a dalšími resorty, ekonomická diplomacie a podpora českých firem jako průřezové zadání pro všechna ministerstva (MPO, MZV, MZe do konce 2028)
 - Digitalizace podpory exportu – **jednotná online platforma pro informace o podpoře exportu – legislativě, certifikacích a financování** (MPO, MF, do 2028)
3. **Posílení brandu „Česká republika/Česko“ Mezinárodní marketingová kampaň „Czech Republic: The Country For The Future“** – české osobnosti jako ambasadoři značky „Czech Republic“, podpora českého designu a českých výrobků na výstavách a mezinárodních veletrzích a na multilaterálních fórech, pokračování v implementaci využívání JVS (MPO, MZV do 2028)
 - **Aktivování sítě zahraničních kanceláří CzechTrade: Společné zastoupení dnešních aktivit CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism a ČRA, posílení služeb pro české firmy a organizace** (inspirace modelem „Business France“) – s poskytováním pracovních prostor, asistenčními službami pro export a rozvojovou aktivitu, propagací české značky a organizaci networkingu **v rámci existujících diplomatických zastoupení** (MPO, do 2028)

Zodpovědnost za koordinaci implementace: MPO a MZV

Financování hospodářské transformace

Celkové potřebné hrubé investice do transformace Česka na ekonomiku s vysokou přidanou hodnotou a inovačně technologické centrum Evropy dosáhnou kumulativní výše zhruba **3 biliony Kč do roku 2030**. Zhruba třetina z těchto prostředků je třeba k transformaci české energetiky, třetina k dohnání dluhu ve výstavbě bydlení a zbývající třetina půjde do dopravy, výzkumu, vývoje, inovací, vzdělávání a dalších oblastí popsanych v tomto dokumentu.

Již v roce 2029 ale celkové výnosy v podobě dodatečného ekonomického růstu i přílivu kapitálu z transformace přesáhnou roční náklady potřebných investic. Výzvou je proto především přemostění počátečních investic v letech 2026 a 2027.

Strategie **není postavena na masivním utrácení ze státního rozpočtu**. Jejím základem je **princip finanční páky: veřejné prostředky mají mobilizovat, odblokovat a násobit investice ze soukromého sektoru, evropských fondů a lokálních zdrojů**. Mnoho opatření v tomto dokumentu pomůže vytvořit podmínky, které odblokují a zlevní soukromé investice potřebné v prvních dvou letech implementace transformačního programu.

Současně si stát uvědomuje, že hospodářský růst a rozpočtová konsolidace nemohou být dosahovány na úkor plnění jeho základních funkcí včetně vnější obrany a vnitřní bezpečnosti.

Financování transformace má několik pilířů:

- **A. Soukromý sektor** = hlavní investor do růstu a inovací
- **B. NRB a PPP** = chytré nástroje pro sdílení rizika a pákový efekt
- **C. Obce a penzijní fondy** = aktivní partneři transformace
- **D. Evropské fondy** = zdroj pro strategické projekty
- **E. Státní rozpočet** = katalyzátor, ne motor
- **F. Prostřednictvím podniků s kontrolou státu** = financování kritické infrastruktury
- **F. Externí půjčky, dluhopisy** = doplněk

Hlavní zdroje financování a finanční páky

A. Soukromý sektor jako hlavní investor

Základem strategie je, že klíčové investice – do technologií, produktivity, inovací, výroby, energetiky či infrastruktury – **realizuje především soukromý sektor**. Veřejná role je podpůrná:

- **Daňové a investiční pobídky a odpisy**, které zlevňují a urychlují soukromé rozhodnutí
- **Odstranění regulatorních bariér**, zrychlení povolovacích procesů
- **Stabilní, předvídatelné prostředí pro dlouhodobé investice** (energie, zákony, trh práce)
- **Blended finance** – stát nese pouze malou část rizika, aby snížil vstupní bariéry pro soukromý kapitál
- **Veřejné zakázky pro české privátní subjekty** – posilování domácích kapacit, kterým předchází investice
- **Konsorciální projekty** – budování výzkumných kapacit s pobídkou státních institucí

B. Využití PPP projektů a Národní rozvojová banka jako investiční akcelérátor

PPP projekty se stanou velmi významným nástrojem pořízování budoucích investic. Přesto by neměly být primárním cílem, ale užitečným nástrojem pro realizaci projektů v dopravě, digitální infrastruktuře nebo například pro bydlení. V první fázi dochází k menšímu zatížení státního rozpočtu, vytváří se přirozená konkurence a zvyšuje se tlak na kvalitu. Na druhé straně vytváříme dodatečné mandatorní výdaje, a to i za podmínek, které nemusí být nejvýhodnější.

Transformovaná Národní rozvojová banka (NRB) bude hrát klíčovou roli jako nástroj pro mobilizaci soukromého kapitálu

- Nabídne **záruky, úvěry a spolufinancování** pro projekty s vysokým dopadem a pákovým efektem (ekosystém doplní pojištění prostřednictvím EGAP)
- Bude **spravovat evropské finanční nástroje a národní investiční platformy** (např. pro infrastrukturu, inovace, bydlení)
- Zapojí se do PPP projektů jako veřejný partner

Stát do NRB vloží **cílené prostředky**, které umožní díky maximálnímu využití pákového efektu rozhybat řádově vyšší objemy soukromých investic. NRB se stane klíčovým nástrojem státu pro směřování soukromých investic s minimálním přímým zapojením vlastního kapitálu s využitím moderních produktů dosahujících maximálního pákového efektu (viz finanční nástroje využívané např. EIB).

C. Obce a penzijní fondy: aktivace existujících finančních rezerv

Na účtech obcí a krajů leží **přes 550 miliard Kč** (údaj k září 2024, objem prostředků dále narůstá). Strategie vytváří **motivační rámec pro investiční aktivitu samospráv**, například:

- **Spolufinancování projektů ze strany státu či EU** – podmíněno vlastní investicí obce
- **Výhodné úvěrové nástroje skrze Národní rozvojovou banku**
- **Metodická a projektová podpora menším obcím** (tzv. „lokální investiční huby“)

Cílem je, aby obce své rezervy neukládaly pasivně, ale **zapojily je do rozvoje infrastruktury, bydlení či kvality života**. Zároveň prostředky obcí a krajů jsou klíčové pro územní a regionální dimenzi naplňování strategie – jak je vidět třeba na sousedním Polsku, konvergence ekonomické výkonnosti regionů může být jedním z tahounů střednědobého hospodářského růstu.

České penzijní fondy drží **přes 600 miliard Kč**, které jsou investovány převážně konzervativně a často v zahraničí. Strategie otevře cestu pro:

- **Bezpečné a výnosné domácí projekty s veřejným garančním prvkem**
- **Infrastrukturní a inovační dluhopisy**, garantované společně se státem nebo EU
- Vznik **českého investičního rámce** vhodného pro penzijní fondy: dlouhodobé, předvídatelné, nízké rizikové investice se společenským přínosem

D. Evropské fondy: maximální využití všech dostupných programů

EU zůstává zásadním partnerem transformace. Využijeme:

- **Strukturální fondy (2021–2027, a připravované VFR 2028+)** – především na infrastrukturu, digitalizaci, inovace
- **InvestEU, Horizon Europe, Just Transition Fund** – výzkum, transformace regionů, nové technologie
- **EU nástroje vnější akce** – Global Europe, Global Gateway

Vznikne **koordináční tým pro využití prostředků EU**, který bude zajišťovat efektivní sladění národní strategie a evropských priorit i maximální celkové čerpání na priority hospodářské strategie.

E. Státní rozpočet: cílené a omezené investice s multiplikací dopadu

Přímé výdaje státního rozpočtu potřebné na implementaci hospodářské strategie obsažené v tomto dokumentu budou:

- **Cílené** – zaměřené na oblasti s vysokým multiplikačním efektem: vzdělávání, výzkum a inovace, ceny energií, dostupné bydlení
- **Doplňené úsporami jinde** – přesuny v rámci stávajícího rozpočtu, zrušení neefektivních agend i dotací

Potřeba **dodatečných veřejných prostředků bude primárně v letech 2026 a 2027**. Rozpočtový tlak od roku 2028 klesá, protože rostou příjmy veřejných financí díky zvýšené ekonomické aktivitě a návratnosti investic z předchozích let, což navyšuje objem daňových příjmů státu.

Díky maximální incentivizaci soukromého kapitálu jsou ale i dodatečné výdaje státního rozpočtu potřebné na nastartování hospodářské transformaci relativně **marginální ve srovnání s dopady na hospodářský růst** v následujících letech – soubor opatření obsažený v tomto dokumentu dlouhodobě zrychlí růst HDP České republiky. Díky tomu bude mít ekonomická transformace ve středně a dlouhodobém horizontu i výrazný pozitivní dopad na konsolidaci veřejných financí.

V rámci akčního implementačního týmu ekonomické transformace zřídíme i „**fiskální kontrolní věž**“, která bude sledovat návratnost veřejných investic, udržitelnost výdajů a tempo čerpání na transformační program pro možnou úpravu klíčových parametrů financování transformace.

F. Prostřednictvím podniků s kontrolou státu

Značná část investic, zejména do kritické infrastruktury, bude realizována skrze podniky, kde má stát úplnou nebo částečnou kontrolu. Jedná se zejména o energetické společnosti. Investorem do velkých jaderných zdrojů, paroplynových zdrojů nebo malých modulárních reaktorů bude ČEZ. Může využívat státní finanční výpomoc, nicméně s ohledem na to, že ve většině půjde o tzv. Contract for Difference, jedná se o návratné investice. Stejně tak ČEPS bude investovat do přenosové soustavy, přičemž finanční zdroje budou tvořeny mixem z evropských fondů a z cen regulované složky energií.

G. Externí půjčky, dluhopisy

Doplňkově lze využít i externích půjček z evropských finančních institucí (např. EIB), příp. dluhopisového financování. Obojí lze využít na financování zejména dopravní infrastruktury. Půjčky EIB lze využít pouze v případě, že budou finančně výhodnější než státní dluhopisy, je třeba je ovšem přiznat ve státním rozpočtu a nevytvářet účetními operacemi na bázi prepůjček (např. vůči SFDI). Účelové zkreslování schodku státního rozpočtu tzv. mimorozpočtovým financováním skrze EIB – MF – SFDI, které se využívalo v posledních čtyřech letech, nebude dále akceptováno.

Implementace hospodářské strategie

Úspěch této strategie stojí na disciplinované implementaci, jasné odpovědnosti, rychlé eskalaci problémů a schopnosti vlády udržet jednotný kompas. Česká republika má za sebou desítky strategických dokumentů, které skončily v šuplíku.

Proto implementace proběhne v institucionálním modelu, který kombinuje:

- (1) jednoznačné řízení z centra vlády,
- (2) profesionální implementační jednotku,
- (3) odpovědnost ministrů za konkrétní milníky a
- (4) transparentní reporting odborné i široké veřejnosti.

Implementace hospodářské strategie proběhne prostřednictvím dvou klíčových orgánů, inspirovaných modelem Delivery Unit ve Velké Británii či Dánsku.

1. Centrální vedení – místopředseda vlády pro hospodářství a ostatní ministři hospodářských resortů

Hospodářská strategie je nadresortní. Proto je její řízení umístěno přímo pod místopředsedou vlády pro hospodářství. Místopředseda schvaluje klíčové milníky, řeší zásadní problémy s implementací a zajišťuje součinnost všech hospodářských resortů prostřednictvím ostatních ministrů. Hospodářská strategie je zároveň zastřešujícím dokumentem pro strategii ČR v oblastech relevantních pro hospodářskou politiku – stojí na vrcholu hierarchie systému veřejných strategií věnujících se daným tématům. V případě rozporu či aktualizace ve srovnání s jinými dokumenty bude přednostně uplatňována právě hospodářská strategie a ostatní strategie z ní při aktualizacích budou vycházet.

2. Motor transformace a koordinace: Delivery tým při MPO v kombinaci s ostatními resorty

Místopředseda vlády pro hospodářství zřídí při MPO Delivery tým. Ten má mandát řídit implementaci hospodářské strategie napříč ministerstvy, monitorovat plnění plánů, kontrolovat kvalitu návrhů a eskalovat případné problémy přímo k ministrům. Delivery tým je řízen zmocněncem pro hospodářskou strategii, kterého jmenuje místopředseda vlády pro hospodářství.

Hlavní role Delivery týmu:

- Koordinuje ministerstva v implementaci opatření obsažených v hospodářské strategii
- Kontroluje dodržování harmonogramu
- Kontroluje kvalitu návrhů
- Pomáhá řešit mezirezortní návaznosti
- Eskaluje k ministrům problémy, které je třeba řešit na úrovni ministrů a potažmo vlády
- Aktualizuje hospodářskou strategii a pravidelně informuje vládu o jejím naplňování
- V případě potřeby na pokyn místopředsedy vlády pro hospodářství zřizuje taskforce pro přípravu konkrétních nadresortních opatření, která nemohou v odpovídající kvalitě a schváleném harmonogramu doručit samotná ministerstva

Příloha 1: Rozdělení odpovědností

Pro naplnění hospodářské strategie a transformaci České ekonomiky je třeba implementovat opatření obsažené v tomto dokumentu. Následující příloha obsahuje přehled zodpovědnosti za naplnění jednotlivých opatření.

Ministři jednotlivých resortů pověří své zástupce, kteří poskytnou součinnost Delivery týmu při MPO – společně s Delivery týmem vytvoří detailní harmonogramy implementace jednotlivých opatření, budou informovat o postupu v implementaci, předávat pracovní návrhy opatření a zajišťovat zapracování připomínek Delivery týmu k návrhům. Rezorty jsou zároveň zodpovědné za vyhodnocování dopadů, provazbu implementace na existující nástroje.

Poznámka: Hospodářská strategie neřeší některé dílčí specifické priority v oblasti jednotlivých rezortů, které mají hospodářské dopady, nicméně mají menší potřebu centrální koordinace – např. v oblastech zemědělství či zdravotnictví, jejichž rozpracování zůstává gesčně plně pod MZE a MZD a mimo systém řízení HS

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
2.3. AI	Koordinace zavádění AI ve veřejné správě	MPO	2026	2.3.11
3.1. Energetika	Snižit platby za regulovanou složku elektřiny (prostřednictvím POZE a dalších opatření)	MPO	2026	3.1.2
3.1. Energetika	Jádro: Notifikace podpůrných schémat	MPO	2026	3.1.5
3.1. Energetika	Plynové elektrárny: Příprava podpůrného mechanismu, aukcí a kapacitních mechanismů	MPO	2026	3.1.6
3.1. Energetika	Vymezení vhodných oblastí pro nové zdroje	MPO	2026	3.1.7
2.1. Výzkum, vývoj a inovace	Startupový zákon: Lepší administrativní a investiční podmínky pro startupy	MPO	2027	2.1.4
2.3. AI	Prioritní přístup AI projektů ve zdravotnictví k AI infrastruktuře	MPO	2027	2.3.8
3.1. Energetika	Revize tarifní struktury v elektroenergetice	MPO	2027	3.1.1
3.1. Energetika	Zajištění prostředků z Modernizačního fondu na rozvoj sítě	MPO	2027	3.1.3
3.1. Energetika	Připravit aukce na rozdílové kontrakty (CfD) pro OZE	MPO	2027	3.1.8
3.1. Energetika	Propojení s Německem: Vyjednání projektů s německým partnerem	MPO	2027	3.1.9
4.2. Investice	Trvale zrychlené odpisy	MPO	2027 (účinnost 1/2028)	4.2.1
4.2. Investice	Podpora IPCEIs	MPO	2027	4.2.4
5.3. Export	Rozšíření služeb EGAP o nové pojistné produkty	MPO	2027	5.3.2
5.3. Export	Posílení role ČEB	MPO	2027	5.3.3
5.3. Export	Posílení spolupráce EGAP s EIB a EBRD	MPO	2027	5.3.4
5.3. Export	Sloučení agentur CzechTrade a CzechInvest	MPO	2027	5.3.5
1.1. Vzdělávání	Mistrovská zkouška	MPO	2028	1.1.7
1.2. Trh práce	Snižení rozsahu a míry certifikace profesí	MPO	2028	1.2.2
2.2. Digitalizace	Zavedení 5G na klíčových logistických a výrobních uzlech	MPO	2028	2.2.15
3.1. Energetika	Vodík: Legislativní rámec pro rozvoj infrastruktury, pilotní projekty nízkoeemisního vodíku	MPO	2028	3.1.13
3.1. Energetika	Uhlí a plyn: Reaktivní mechanismus pohotovostního režimu pro rezervní kapacity	MPO	2028	3.1.14
3.4. Suroviny	Novelizace horního a geologického zákona	MPO	2028	3.4.2
3.4. Suroviny	Legislativní rámec pro vytěžení stávajících ložisek a využití výkizových hornin a odvalů	MPO	2028	3.4.3
3.4. Suroviny	Zavedení digitálního pasu stavebních materiálů a výrobků pro sledování a opětovné využití	MPO	2028	3.4.5
4.2. Investice	Zavést „fast track“ režim pro velké strategické investice nad 1 mld. Kč	MPO	2028	4.2.2
4.2. Investice	Implementace „one-stop-shop“ modelu pro zahraniční investory v ČR	MPO	2028	4.2.3
4.2. Investice	Zavést speciální ekonomické zóny dle modelu „Lex AŠ“	MPO	2028	4.2.9
5.1. Funkující stát	Posílit ochranu spotřebitele	MPO	2028	5.1.5
5.2. Omezení byrokracie	Zavedení jednotného výkaznictví pro podnikatele a principu „jedno hlášení, více využití“	MPO	2028	5.2.5
5.2. Omezení byrokracie	Portál podnikatele	MPO	2028	5.2.6
5.2. Omezení byrokracie	Koordinace kontrol podnikatelů – SIPEK	MPO	2028	5.2.9
5.3. Export	Posílení sítě ekonomických diplomatů společně vysílaných MPO a MZV	MPO	2028	5.3.6
5.3. Export	Digitalizace podpory exportu – jednotná online platforma	MPO	2028	5.3.7
5.3. Export	Mezinárodní marketingová kampaň „Czech Republic: The Country For The Future“	MPO	2028	5.3.8
5.3. Export	Aktivování sítě zahraničních kanceláří CzechTrade	MPO	2028	5.3.9
1.2. Trh práce	Řízená ekonomická migrace	MPO	2029	1.2.3
2.1. Výzkum, vývoj a inovace	Posilování podnikavosti přes krajská inovační centra	MPO	2029	2.1.5
2.1. Výzkum, vývoj a inovace	Etablovat v Česku prestižní zahraniční výzkumný ústav	MPO	2029	2.1.9
3.1. Energetika	Restrukturalizace společnosti ČEZ	MPO	2029	3.1.4
3.4. Suroviny	Zrychlení povolovacích procesů těžebních a recyklačních projektů	MPO	2029	3.4.1
5.2. Omezení byrokracie	Antibyrokratický zákon	MPO	2029	5.2.1
5.2. Omezení byrokracie	Audit zákonů ovlivňující podnikatelské prostředí	MPO	2029	5.2.2
3.1. Energetika	Realizace projektu Hradec – Röhrsdorf (500 MW) a Přestice – Kočín – Mirovka (500 MW)	MPO	2030	3.1.10
3.1. Energetika	Prevence blackoutů: Zdvojení linek, regulační zařízení na hranici, rozvodna Praha sever	MPO	2030	3.1.11
3.4. Suroviny	Strategická podpora projektů Cinovec (Li) a Chvaletice (Mn)	MPO	2030	3.4.6
5.3. Export	Zvýšení pojištěného či zaručeného objemu vývozu zboží a investic českých firem	MPO	2030	5.3.1
2.2. Digitalizace	Pokrytí bílých míst	MPO	2031	2.2.14
2.1. Výzkum, vývoj a inovace	Mise ministra s přiváním českých startupů do zahraničí	MPO	Kontinuálně	2.1.6
2.1. Výzkum, vývoj a inovace	Implementovat národní strategii pro kvantové technologie	MPO	Kontinuálně	2.1.10
3.1. Energetika	Dlouhodobě udržet přepravní kapacity pro LNG pro ČR	MPO	Kontinuálně	3.1.12
4.1. Kapitál pro podnikání	Implementace režimu 28 / EU Inc.	MPO	Kontinuálně	4.1.5

Ministerstvo financí (MF)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
2.1. Výzkum, vývoj a inovace	Dokončit zavádění ESOP	MF	2026	2.1.3
4.3. Veřejné finance	Státní dluhopisy pro občany	MF	2026	4.3.1
4.1. Kapitál pro podnikání	Úprava poplatků za vedení penzijních fondů	MF	2027	4.1.3
4.2. Investice	Aktualizovat NIP	MF	2027	4.2.5
4.2. Investice	Zavést centrální databázi projektů pro ministry, hejtmany, primátory a starosty	MF	2027	4.2.6
4.3. Veřejné finance	Znovuzavedení elektronické evidence tržeb (EET 2.0)	MF	2027	4.3.3
4.3. Veřejné finance	Digitální daňová kobra	MF	2027	4.3.4
5.1. Funkční stát	Zavedení veřejného zadání pro každou státní firmu (účel, cíle, KPI)	MF	2027	5.1.4
2.1. Výzkum, vývoj a inovace	Zvýšit jistotu uznatelnosti odpočtů na R&D	MF	2028	2.1.1
4.1. Kapitál pro podnikání	Restrukturalizace Národní rozvojové banky	MF	2028	4.1.1
4.1. Kapitál pro podnikání	Zjednodušit a zrychlit IPO proces	MF	2028	4.1.6
4.2. Investice	Víceletý investiční rámec s financováním z veřejných i soukromých	MF	2028	4.2.7
4.2. Investice	Cash pooling vybraných finančních prostředků státu, obcí, krajů, státních institucí	MF	2028	4.2.8
4.2. Investice	Revize RUD	MF	2028	4.2.11
4.3. Veřejné finance	Revize kompetencí Celní správy	MF	2028	4.3.5
2.1. Výzkum, vývoj a inovace	Zavést patent boxy	MF	2029	2.1.2
4.3. Veřejné finance	Dokončit online finanční úřad pro jednodušší daňové přiznání	MF	2029	4.3.2
5.1. Funkční stát	Zavedení jednotného inkasního místa pro výběr daní a odvodů	MF	2029	5.1.7
4.1. Kapitál pro podnikání	Úprava možností investic prostředků z 3. důchodového pilíře	MF	2030	4.1.2
4.1. Kapitál pro podnikání	Harmonizace regulace kapitálových trhů a investic s EU	MF	Kontinuálně	4.1.4
5.1. Funkční stát	Centrální nákupy státních institucí produktů a služeb	MF	Kontinuálně	5.1.9

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
3.2. Výstavba a bydlení	Nový funkční stavební zákon	MMR	2026	3.2.1
3.2. Výstavba a bydlení	Bydlení jako veřejný zájem stanoveno zákonem	MMR	2026	3.2.2
3.2. Výstavba a bydlení	Speciální krizový stavební úřad	MMR	2026	3.2.3
3.2. Výstavba a bydlení	Možnost obcí zavést regulaci krátkodobých pronájmů	MMR	2026	3.2.19
3.2. Výstavba a bydlení	Reforma územního plánování	MMR	2027	3.2.7
3.2. Výstavba a bydlení	Sběr dat: Funkční registr bytů a sběr dat umožňující cílenou bytovou politiku	MMR	2027	3.2.8
3.2. Výstavba a bydlení	Registr vhodných státních pozemků a nemovitostí pro veřejné bydlení	MMR	2027	3.2.10
3.2. Výstavba a bydlení	Kompetenční centra pro vyšší efektivitu veřejných investic do bydlení	MMR	2027	3.2.11
3.2. Výstavba a bydlení	Klastry chytrých měst		2027	3.2.12
3.2. Výstavba a bydlení	Převody státních pozemků a nevyužitých nemovitostí pro výstavbu veřejného bydlení	MMR	2027	3.2.13
3.2. Výstavba a bydlení	Převody a sanace brownfieldů	MMR	2027	3.2.14
3.2. Výstavba a bydlení	Podpora přípravné fáze obecních projektů	MMR	2027	3.2.16
3.2. Výstavba a bydlení	Revize regulace nájemního bydlení	MMR	2027	3.2.18
5.1. Funkční stát	Posílení transparentnosti zakázek malého rozsahu	MMR	2027	5.1.10
5.2. Omezení byrokracie	Zjednodušení kontrol veřejných zakázek – sjednocení orgánů a metodiky kontrol	MMR	2027	5.2.8
3.2. Výstavba a bydlení	Zrušení přebytných regulací výstavby	MMR	2028	3.2.5
3.2. Výstavba a bydlení	Profesionalizace stavebních úřadů	MMR	2028	3.2.6
3.2. Výstavba a bydlení	Reforma družstevního bydlení	MMR	2028	3.2.15
5.1. Funkční stát	Metodiky pro postup v zadávacím řízení s využitím kvalitativních kritérií	MMR	2028	5.1.11
5.1. Funkční stát	Regionální poradenská centra po veřejné zakázce	MMR	2028	5.1.13
3.2. Výstavba a bydlení	Digitalizace územního plánování a povolování staveb	MMR	2030	3.2.4
3.4. Suroviny	Povinné podily recyklovaných stavebních hmot ve veřejných zakázkách	MMR	2030	3.4.4
3.2. Výstavba a bydlení	Příprava projektů veřejného bydlení a zajištění financování	MMR	Kontinuálně	3.2.9
5.1. Funkční stát	Plnění platné Národní strategie veřejného zadávání	MMR	Kontinuálně	5.1.12

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
1.1. Vzdělávání	Změna systému řízení vysokých škol	MŠMT	2028	1.1.2
1.1. Vzdělávání	Dokončení revize rámcových vzdělávacích programů (RVP)	MŠMT	2028	1.1.4
1.1. Vzdělávání	Snížení roztržitelnosti zřizovatelů škol	MŠMT	2028	1.1.5
1.1. Vzdělávání	Rozšíření anglicky vyučovaných programů	MŠMT	2028	1.1.9
1.1. Vzdělávání	Zavedení stipendií pro špičkové zahraniční studenty	MŠMT	2028	1.1.10
2.3. AI	Budování domácího AI talentu	MŠMT	2028	2.3.1
1.1. Vzdělávání	Zavedení kariérního systému pedagogů a zvýšení odměňování	MŠMT	2029	1.1.1
1.1. Vzdělávání	Změna přijímacího řízení na střední školy	MŠMT	2029	1.1.3
1.1. Vzdělávání	Řízení na datech: Zavést registr učitelů a registr žáků	MŠMT	2029	1.1.6
1.1. Vzdělávání	Zavedení studijní oblasti Člověk a technika pro základní školy	MŠMT	2029	1.1.11
1.2. Trh práce	Zjednodušení nostrifikace a uznávání diplomů a profesních osvědčení ze zahraničí	MŠMT	2029	1.2.6

Ministerstvo dopravy (MD)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
3.3. Doprava	Posílení pravomocí týmu v rámci SFDI ke kontrole, podpoře a odborné opoventuře projektů	MD	2026	3.3.4
3.3. Doprava	Implementace BIM a FIDIC	MD	2027	3.3.2
3.3. Doprava	Standardizace a sjednocení technického přístupu nové výstavby	MD	2028	3.3.3
3.3. Doprava	Lepší kontrola zpoplatněných úseků a výběr pokut	MD	2029	3.3.1
3.3. Doprava	Plné pokrytí hlavních koridorů zabezpečovacím systémem ETCS	MD	2029	3.3.7
3.3. Doprava	Digitalizace informací o pozemních komunikacích a omezeních na nich	MD	2030	3.3.5
3.3. Doprava	Časově rozlišené mýtné sazby	MD	2030	3.3.6
3.3. Doprava	Spuštění pilotních projektů autonomní veřejné dopravy ve vybraných městech	MD	2035	3.3.8

Digitální a informační agentura (DIA)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
2.2. Digitalizace	EU Digital Identity Wallet s povinným přijímáním pro státní služby	DIA	2027	2.2.3
2.2. Digitalizace	Zavedení standardů UX pro digitální služby státu	DIA	2027	2.2.5
2.2. Digitalizace	Integrační platformy všech resortů s plnou interoperabilitou	DIA	2027	2.2.7
2.2. Digitalizace	Práce s daty: Využití státních dat pro prediktivní správu a zavedení „data trust“ principu	DIA	2027	2.2.12
2.2. Digitalizace	Úprava agendových informačních systémů	DIA	2028	2.2.9
2.3. AI	AI řešení v klíčových agendách veřejné správy	DIA	2028	2.3.9
2.3. AI	Centrální repozitář AI komponent pro stát	DIA	2028	2.3.10
2.2. Digitalizace	Provedení zákona o právu na digitální služby	DIA	2029	2.2.1
2.2. Digitalizace	Digitalizace agend státní správy	DIA	2029	2.2.2
2.2. Digitalizace	Využívání AI a RPA procesů pro zpracování běžných správních úkonů státních úřadů	DIA	2029	2.2.4
2.2. Digitalizace	Dokončení Portálu veřejné správy jako jednotného portálu pro všechny digitální služby	DIA	2029	2.2.6
2.2. Digitalizace	Povinné otevřené API pro nové systémy	DIA	2030	2.2.8

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
1.2. Trh práce	Posilování rámce pro flexibilní úvazky včetně tzv. „job sharingu“	MPSV	2027	1.2.7
1.2. Trh práce	Digitalizace a automatizace zaměstnanecké agendy	MPSV	2029	1.2.1
1.2. Trh práce	Aktivní politika zaměstnanosti úřadů práce	MPSV	2029	1.2.9
1.2. Trh práce	Postupné zvyšování minimální mzdy	MPSV	Kontinuálně	1.2.10

Ministerstvo vnitra (MV)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
4.2. Investice	Investiční fondy společenství obcí	MV	2028	4.2.10
5.1. Fungující stát	Posílení společenství obcí	MV	2028	5.1.8
5.2. Omezení byrokracie	Novelizace správního řádu umožňující automatizovaná rozhodnutí v běžných agendách	MV	2028	5.2.3
1.1. Vzdělávání	Zefektivnění vízového procesu pro zahraniční studenty a pracovníky s vysokou kvalifikací	MV	2029	1.1.8
1.2. Trh práce	Zrychlení vyřizování žádostí o pobytová opatření	MV	2029	1.2.4
1.2. Trh práce	Snížení administrativní zátěže pobytového řízení skrze digitalizaci	MV	2029	1.2.5
5.1. Fungující stát	Portál právní regulace	MV	2029	5.1.6
5.2. Omezení byrokracie	Pilotní provoz automatizovaného rozhodování na vybraných agendách	MV	2029	5.2.4

Ministerstvo spravedlnosti (MSP)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
1.2. Trh práce	Podpora návratu lidí v exekucích na pracovní trh	MSP	2027	1.2.8

Ministerstvo životního prostředí (MŽP)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
3.2. Výstavba a bydlení	Podpora rekonstrukcí starších bytů, domů a revitalizace sídlišť	MŽP	Kontinuálně	3.2.17
3.4. Suroviny	Pravidelný geologický průzkum a vyhodnocování zásob klíčových komodit	MŽP	Kontinuálně	3.4.7

Ministerstvo zdravotnictví (MZD)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
2.3. AI	Regulovaný zdravotní datový prostor pro AI	MZD	2028	2.3.7
5.1. Fungující stát	Posílení a modernizace systému ochrany veřejného zdraví	MZD	2028	5.1.14
1.2. Trh práce	Zdravotní prevence	MZD	2035	1.2.11

Ministerstvo zemědělství (MZe)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
3.4. Suroviny	Implementace Surovinové politiky pro dřevo	MZe	2027	3.4.8

Rada vlády pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
2.1. Výzkum, vývoj a inovace	Centralizace řízení a financování VaVaI	RVVI	2027	2.1.7
2.3. AI	Podpora výzkumu a vývoje v AI	RVVI	2027	2.3.3
2.1. Výzkum, vývoj a inovace	Zlepšit využívání evropských fondů pro VaVaI	RVVI	2028	2.1.8

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
2.2. Digitalizace	Národní standardy bezpečnosti: Naplnění zákona o kybernetické bezpečnosti	NÚKIB	2028	2.2.13

Úřad vlády (ÚV)

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
2.2. Digitalizace	Centralizace působnosti v digitalizaci	ÚV	2026	2.2.10
2.2. Digitalizace	Určení role a sladěni činnosti státních digitálních institucí a odstranění duplicit	ÚV	2026	2.2.11
2.3. AI	Dostupná AI infrastruktura pro českou vědu, státní správu a startupy	ÚV	2026	2.3.2
2.3. AI	Podpora spolupráce výzkumné sféry s průmyslem v AI	ÚV	2027	2.3.5
2.3. AI	Cílený a tematický mission-oriented AI program	ÚV	2027	2.3.6
2.3. AI	Podpora adopce AI českých podniků	ÚV	2028	2.3.4
5.1. Fungující stát	Revize role státních tajemníků	ÚV	2028	5.1.1
5.1. Fungující stát	Centralizace náboru a rozvoje klíčových manažerů pod úřad vlády	ÚV	2028	5.1.2
5.1. Fungující stát	Otevřená a standardizovaná výběrová řízení pro manažery státních úřadů	ÚV	2028	5.1.3

Všechny ministerstva

Kapitola	Opatření	Zodpovědnost za naplnění	Termín pro implementaci	Kód opatření
5.2. Omezení byrokracie	Audit agend, interních předpisů a procesů na ministerstvech, vyřazení zbytečných kroků	Všechny	2028	5.2.7

Datum v tabulce u každého opatření je nejzazší termín pro implementaci, což znamená:

- Přijetí legislativní změny (u opatření vyžadujících legislativní změnu)
- Uvedení programu/instituce/systému/portálu/služby do provozu u opatření nevyžadujících legislativní změny

Zodpovědný orgán za každé opatření minimálně 9 měsíců před datem implementace poskytne pracovní verzi opatření Delivery týmu k připomínkování a minimálně 6 měsíců před datem implementace zajistí finální podobu návrhu odsouhlasenou Delivery týmem k MPŘ a projednání vlády (tedy zodpovědný orgán je zodpovědný za přípravu a realizaci opatření v jejich gesci). Výjimku v tomto tvoří opatření s termínem pro implementaci již v roce 2026, která budou mezi gestory a Delivery týmem řešena operativně. U některých legislativních opatření může být nutné připravit návrh dříve – což bude upřesněno v detailním harmonogramu pro dané opatření. Místopředseda vlády pro hospodářství bude dle aktuálních potřeb průběžně aktualizovat rozdělení odpovědností za naplňování hospodářské strategie. Všechny další úřady a organizace potřebné pro implementaci daných opatření poskytnou plnou součinnost jak zodpovědnému orgánu, tak Delivery týmu.

Delivery tým při MPO bude průběžně monitorovat přípravu a naplňování jednotlivých opatření. Zodpovědné orgány za jednotlivá opatření v tom poskytnou plnou součinnost. V případě problémů s přípravou, kvalitou a naplněním opatření dle schváleného harmonogramu bude Delivery tým informovat vládu České republiky prostřednictvím místopředsedy vlády pro hospodářství.